

Oyayanlar

Charles Battle = Cüneyt
Margery, karısı = Melek
Zudy, kızı = Sevinç
Patrick, oğlu = Ertaç
Alfred Granger = Şah
Dorothy, karısı = Meliha
Diana, kızı = Muayy
Timothy, oğlu = İlmi

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-123

Piyeste vaka fasılsızdır. Battle'ların Golders Green'deki evlerinin oturma odasında geçer. Seyircilerin dinlenmesi için oyun arasında perde iki defa iner, kalkar.

Birinci Sahne

Havadar, güneşli ve güzel bir sayfiye bahçesine bakan, fazla mübalagaya kaçmadan modern vae iyi döşenmiş bir oda.

Perde açıldığı vakit Judy ile Patrick görünürler. Pat tenis elbisesi iledir. On sekiz yaşlarında sevimli bir çocuktur. Bir kanepeye rahatça uzanmış, resimli bir mecmua okumaktadır. Etrafında serpilmiş bir çok mecmua vardır. Judy on yedi disinde, güzel sarışın ve kendine hakim bir kızdır. O da tenis elbisesi iledir. Gramofonun yanında ayakta durmaktadır, ve yeni bir pilağı henüz çalmağa başlamıştır. Kati konuşmalarına ve fikirlerini ifedede gayet açık olmalarına rağmen gene bizi meşgul ederler. Aynı şeyler arkadaşları Diana ve Timothy için de söylenebilir.

Pat: (mecmuasından başını kaldırmadan) ^{rahat} Bunden da hala usanmadın mı?

Judy: Yavrum, bu yepyeni bir şey. Ancak bir hafta evvel yazılmış, pilağı da dün sabah çıktı.

Pat: Saçma. Ben bunu doğduğum gündənberi dinlerim. Emziğimi ağlamadan alayım diye annemin bu pilağı çaldığını gayet iyi hatırlarım.

Judy: Yalancı. Bununla ne güzel dansedilir, haydi gel.

Pat: (hiç kımıldamadan) Allah esirgesin.

Judy: Tembel.

Pat: İnşallah Tim ile Dinah hemen gelirler.

Judy: Saat kaçta geldi? Dinah yemekten sonra hemen geleceklerini söylemişti.

Pat: Telefon ette acele etsinler.

Judy: (tatlı tatlı) Lütfen kendiniz ediniz efendim.

Pat: Tembel mahluk.

Judy: Nihayet Tim gelecek devreye mektebe dönecek. Seninle Cambridge'e gitmek istiyordu ama Alfred bir sene daha mektepte okumasını münasip buluyor.

Pat: Elbette, daha onyedisinde.

Judy: Ama birincikânunda onsekizine basacak.

Pat: Şimdi onsekizinde olmakla birincikânunda olmak arasında dünya kadr fark varır. En aptal insanın bile buna akli erer sanırdım.

Judy: İş te geldiler. (kapıya gider, açar) Dinah.

Diana: (dışardan) Merhebe,

Judy: Biz buradayız. Raketlerinizi de beraber getirin.

Diana: Pekâlâ

(Diana içeri girer. Onsekizinden bir az fazla esmer sevimli bir kızdır. Gözleri alımlı ve yüzü renklidir. Elinde raket vardır. Arkasından kardeşi Timothy girer. Tim kızdan bir yaş dehe küçüktür ve demin konuşulanlardan öğrenildiğine göre birincikânundan önce onsekizine basmiyacaktır. Tenis elbisesi giymiş uzun boylu, esmer, bir gençtir. Elinde raket vardır.)

Pat: (kanepeden kalkarak) Merhaba Dianah.

Diana: Merhaba. ^{nasıl}

Pat: Unuttum, öpüşürmidik?

Diana: Yalnız eğlentilerde, bir bardak Bordeaux şarabının büyüü altında.

Pat: Tim nasılsın?

Tim: İyiyim, sen nasılsın?

Pat: (raketleri göstererek) Bu da nesi?

Tim: Son zamanlarda tenisi itice ilerlettim. Malumya iyi bir oyuncunun iki raketi olmalı.

Pat: Musabakalara mı hevesleniyprsun, hı?

Diana: Tim artık aldı yürüdü.

- Pat: Gelecek devreye tekrar mektebe gideceğini işi işittim.
- Tim: Ne berbet şey değil mi? Alfred de fena halde can sıkıyor artık.
- Pat: Muhterem pederiniz nasıldılar?
- Tim: Şakalarına brdevemdirler efendim. *ne kadar*
- Diana: Ailede bir nekrenin bulunması ne kadar usandırıcı bir şey değil mi?
- Pat: Çok şükür bizim böyle bir derdimiz yoktur. Babama şaka yaptığınızı anlatmak deveye hendek atlatmaktırla birdir.
- Judy: Zavallı ~~ne~~ babacığım, kimse ona şakadan anlar diyemez.
- Tim: Hiç içki ile tecrübe ettiniz mi?
- Pat: Nafile, yaradılışı öyle.
- Diana: Sen ne zemen geldin, Pat?
- Pat: Yemekten biraz evvel.
- Tim: Biz evvelki gün tatil olduk.
- Diana: Mektepten ayrıldığını memnun musun?
- Pat: Elbette. Fena vakit geçirmiyorduk ama şimdi Cambridge'e gitmek istiyorum. Herhalde zevkli bir şey olacak sanıyorum.
- Judy: Pat paskalyadan beri epeyce farketmiş, değil mi Diana?
- Pat: Tabi ettim, smokinimin ceketinden anlıyorum. Yarın da yeni bir frak ısmarlayacağım.
- Tim: Kime?
- Pat: Bilmem ki. Her halde babam her zamanki gibi kendi terzisine gitmemi isteyecektir, fakat ona, "Sana göre iyi dikeyor ama, başa dikeyecek kadar usta değil" diyeceğim.
- Diana: Şapkamı çıkırcığım. (şapkasını çıkarır ve kesik saçlı başını sallayarak) Tarağını ver Tim.
- Tim: Allah cezasını versin, evde unutmuşum.
- Judy: Pat versin.
- Pat: (cebinden bir tarak çıkarır) Al, işte. (tarağı Diana'ya verir. O da çantasından ufak bir ayna çıkarır ve saçını tarar. Sonra Judy tarağı ondan alıp o da saçını tarar).
- Tim: Halâ avukat olmak fikrinde misin?
- Pat: Elbette. İnsana yükselmek fırsatını verecek yegâne meslek. Sade yemek içim şehre inmek çok eğlenceli olacak.
- Tim: Bir dakika tarağı bana da ver. (alır ve gayet iyi taranmış olan saçlarını bir kerre daha tarar, Pat'e uzatır. O da makina gibi aynı şeyi yapar, sonra cebine koyar.)
- Pat: Tahî siyâsete se karışırım.
- Diana: Hangi tarafı tutacaksın?
- Pat: Bakalım, daha karar vermedim. Babam daima liberaâler tarafını tutmuştur, ama bu gün liberallik beş para etmiyor. Şimdi artık ne varsa işçi partisinde *hane/sorarsanız.*
- Diana: Ben işçilerdenim, hem öteden beri.
- Pat: Onlar da zaten bizim gibilerini istiyorlar. -Büyük lidelerden, üniversiteden falan.
- Tim: Doğrusu senin talihin var, istediğini yapabilirsin. Ben Alfred'in mahut y yolunu tutmağa mecburum.
- Diana: Alfred'e kahahat bulamazsın, kırk yıllık bir firma. Biricik oğlunun aynı işi tutmasını elbette ister.
- Tim: Beni ağır başlı bir aile avukatı olarak tasavvur edebiliyor musunuz?
- Pat: Tamamen. Hatta seni bana deste deste evrak verirken görüyor gibiyim.
- Tim: Bir kerre muhakkak şuna karar verdim. Artık bu evde oturmayacağım.
- Pat: Bunu zaten senden istiyemezler. Tatillerde gidecek daha iyi bir yerin olmadığı zaman biraz ~~ne~~ buraya gelmeğe diyeceğim yok ama Londra'da yerleşir yerleşmez babama "hane bir apartman tutmalısın" diyeceğim.
- Tim: Müsterek tutsak nasıl olur?
- Pat: Fena fikir değil. Benim Albermarle caddesinde oturmağa pek hevesim vardır.

Tim: Orası bana da uygun. Merkezi olmak şartıyla neresi olursa olsun.

Pat: Ne güzel bir adres. İnsanın böyle bir adresi olmalı doğrusu.

Tim: Mutlaka.

Diana: Şehirde uzakta yaşamaktan artık bıktım usandım.

Pat: Ben de öyle. Gık dedim artık.

Judy: İnsanların ıssız yerlerde niçin yaşamak istediklerini bir türlü anlayamıyorum. *buradan*

Pat: Zavallı annem güzel yerler olduğuna öyle inanmıştır ki.

Judy: Biş bebekken öyle idi. Temiz hava ve saire gibi manasız şeylere ihtiyacımız vardı. Fakat artık büyüdük. Tercih için ne sebep kaldı, bir türlü anlayamıyorum.

Diana: İnanır mısınız, Dorothy buranın merkezi olduğunu sanıyor. Ona "en kenarın kenarı" dediğim zaman "canım, ne söylüyorsun. Tünelde Picadilly meydana yirmi dakikacık" diyor.

Pat: Şu büyükler vallahi çok acayip insanlar. Biliyor musunuz bizimkilere artık yetişkin birer insan olduğumuzu henüz anlamağa başlamadılar bile.

Judy: Annem elbiselerimi hala kendisi seçmek ister, elbise paramı avcuma saydırıncaya kadar kızılca bir kiyamet koparmağa mecbur oldum.

Tim: Bu hususta Alfred'in hakkını yiyemeyiz. On beş yaşımızdan beri elbise paramızı elimize verir.

Pat: Cambridge için bana ayıracığı tahsisat yüzünden babamla bir az atışacağımızı zannediyorum. Beşyüz isterlin istiyeceğim.

Tim: Okadar verir mi dersin?

Pat: Hayır ama her halde dört yüz verir. Eğer dört yüz istersem üç yüz elli ile kurtulmağa bakar.

Tim: Artık buna da bir şey diyemez.

Pat: Hiç bir şeye ağzını açmağa hakkı yok. Ona bakarsan dünyaya ben kendiliğimden gelmek istemedim ya. Bunu sadece kendi zevki için yaptı ve benim sayemde çok ta keyif sürdü. Karşılığını ödemeğe hazırlanmalı.

Tim: Haksız da d gilsin.

Pat: Londra'ya yerleştiğim zaman bana senede en aşğı beşyüz isterlin veremlidir. Baroda otuzuna gelmeden evvel ekmek parasının kazanılamıyacağını herkes bilir.

Tim: Eğer Alfred de bana aynı miktarı verirse bir apartmanda gayet iyi geçinir gideriğ.

Diana: İkinizin müşterek bir daireden bahsetmeniğ beni dehşetli sinirlendiriyor. Benim tek başıma bir dairem olsun isterdim. Sen istemez midin Judy?

Judy: Bayılırdım.

Diana: Evde oturmaktan usandım artık.

Pat: Nediye evlen miyorsun?

Diana: A, daha bir kaç sene buna niyetim yok. 24 yaşımı varınca evleneceğim. Evvelâ hoşca vakit geçirmek istiyorum.

Judy: 24 yaş çok bana kalırsa. Ben 21imde evleneceğim.

Pat: Niçin Alfred'ekendi başına bir apartman dairesi istediğini söylemiyorsun?

Diana: Bu sözü duyunca Alfred ne olur bir düşünün. (Babasını taklit ederek) yavrularım için çok güzel bir yuva kurdum. Aramızda kalsın ama arslanım, senden gizliyecek değilim ya, onlar da bunun bir eşi bulunmıyacağını biliyorlar.

Pat: (gülerek) Zavallı Alfred.

Diana: Yok Alfred'e okadar kusur bulma. İyi kalplidir o.

Tim: Yalnız okadar babacandır ki.

Diana: Evet, bazen acınacak vaziyetlere düşüyor, mesela, insan anasına babasına arkadaş gözüle bakmalıdır der. *insanı*

Tim: Onun bu kardeşlik fikriyatına çok garip geliyor.

Diana: Fakat biliyor musun faydaları da yok değil. Ona hey babalık de, istediğini kopartabilirsin.

akülü

Pat:

Diana: Başka ne yapabilirsin? Kafalamlarında senin için vermiş oldukları bir hü-
küm vardır, ve sen onların düşüncelerine göre yaşamağa mecbursun. Hiç zan
ettikleri gibi olmadığımızı anlamağa iktidarları yoktur.

Tim: Katıyyen unutamıyacağım. İlki bitirdiğim zaman Dorothy hayatin iç yüzü
dediği şeyi bana anlatmasını Alfred'e tenbih etmişti.

Pat: Of Allahım.

Tim: Alfred'in hiç okadar heyecanla çırpındığını görmemiştim. Fevkalâde açık
görünmeğe çalışıyordu. Gene de hindi gibi kıpkırmızı kesildi, yüzünden iri
ter damlalarının yuvarlandığını görüyordum.

Pat: Sen ne yaptın?

Tim: Ne yapabiliirdim? Ona diyemezdüm ki "buraya bak Alfred, bütün bunları bana m
anlatmakta üç sene geciktin, senin söyleyeceklerinden benim bilmediğim pek
bir şey yoktur.

Diana: Sevgili masum bebek.

Tim: Onun için bir küçük çocuk rolü oynadım, içini dökmesine müsaade ettim. Sonra
bana bir lira vererek "hadi kardeşini al da sinemaya götür" dedi.

Pat: Bugünlerde bizim muhterem pederimiz nasıdırlar Judy?

Judy: Bilmem, her zamanki gibi.

Diana: Tahî daha yüzünü görmek nasip olmadı değil mi?

Pat: Hatır, nerde ise gelmek üzredir. Kendisinden bir otomobil koparmak fırsatını
ele geçirebilir miyim diye sormuştum.

Tim: Sana, ne fevkalâde olurdu.

Pat: Okulunu bitirdim, artık şahsıma mahsus bir otomobilim olmalı. Evin arabası
kile orada burada dolaşmamı hiç yakışık almıyor. (Judy'e) Anneme bu hususta
bir şey söyledin mi?

Judy: Annem "bu iş borsadaki vaşiyete bakar" diyor.

Pat: Oradakilerin hepsi para içinde yüzüyorlar. Dünya budalalarla dolu olduğu
müddetçe sınırlar para yapmağa mecburdurlar, mahkumdurlar.

Diana: Biliyor musun Pat, ben babana severim.

Judy: Zavallıcık pek siliktir.

Diana: Bana kalda silliğini saklabanına tercih ederim.

Pat: Çok şükür onunla ancak yemeklerde buluşuruz. Okadarı bile öyle sıkıcıdır
ki, değil mi Judy?

Judy: Sıkıcı da laf mı?

Pat: Masanın bir ucunda m babam hiç ağzını açmadan oturur. Annem de san'at ve
edebiyat hakkındaki parlak sözleri ile bilgimizi genişletir.

Diana: Ev hayatı işte.

Pat: Bir şey diyeyi mi? Artık usandım. Acaba biz de onların yaşına geldiğimiz za-
man böyle sıkıcı olacak mıyız dersiniz?

Judy: A, dünyada olmayız.

Tim: Baban kaç yaşında Pat?

Pat: Galiba 42, değil mi Judy?

Judy: Evet, annemle evlendikleri zaman oldukça gençmiş. 23ünde.

Diana: Şu berbat harp evlenmelerinden biri galiba. Alfred'le Dorothy gibi.

Judy: Hayır, hayır. Ondan önce evlenmiş olacaklar. Pat şimdi onsekizinde.

Diana: Peki harp ne zamandı?

Tim: Off, Allahaşkına şu mahut harbin lafını açmayalım. Biktım usandım artık.

Judy: O günleri yaşayanlar ne kadar sıkıcı oluyorlar.

Pat: Müthiş.

Judy: Bir araya gelip tecrübelerinden bahsetmeğe başladıkları zaman haykıraca-
ğım geliyor.

Diana: Ya, ya. Sanki oğlara aldırış eden varmış gibi.

Tim: Geçen harp neslinin çoğu çok cansız şeyler.

Diana: Ama unutm ki harp çıkmasaydı sayıları daha çok olacaktı.

Tim: Artık boruları ötmüyor, çok şükür ki defterleri dürüldü.

Diaan:Yazık ki bir çokları bunun farkında değil.

Judy:Bundan böyle her fırsatta onlara ~~bu~~ bunu anlatmayı kendime bir iş edineceğim.

Pat:Fakat hiç olmazsa şunu kabul edelim.Kirkından sonra insanlardan hayır görmiyor,değil mi?Bu gibiler bize ancak engel oluyorlar.Onlar için dünyanın ne tadı kalmıştır ki.

Diana:Hiç.Peki ama onları ne yaparsın,köpek encekleri gibi suda boğamazsıny.

Tim:Şurası muhakkak ki insan ömrü haddinden fazla uzun.

Pat:Eğer tabiat layıkile teşkiletlendirilsa insanlar kırk yaşında sessizce dünyadan çekilip giderlerdi.

Diana:Buna razı olurla midi dersin?

Pat:Neye olmasınlar?Günlerini görmüşler,yapmağa muktedir oldukları her şeyi yapmışlar.Bütün rüşsañlara,şairlere ve benzerlerine bak,hangisi kırkını geçtikten sonra taktire değer bir şey yapmış yaratmış?Kendine ve kendine yakın olanlara bir yük gibi asılıp kalmanın ne manası var?Su sinekleri gibi bir azıcık keyf sürdükten sonra sessizce çekilip gitseler çok daha iyi olurdu.

Judy:Elbette.Ben kırkıma kadar yaşayacağımı hiç ummayorum.36 yaşını bir düşünün,29unda öleceğim ben.

Diana:Vasiyetnameni hazıkladın mı?

Judy:Hayır,fakat üzerind düşünmekteyim.

Tim

Judy:O,ben bütün mücevherlerimle beraber gömüleceğim.Buna kaç sene evvel karar verdim.

Pat:Saçmalama,ben ciddi konuşuyorum.İyi düzenlenmiş bir devletten muayyen bir yaştan sonra herkes ıstırap çekmeden yok edilmelâdir.

Diana:İstisnasız mı?

Pat:Elbette.

Diana:Şıra insanın kendi yakınlarına gelişmedimi içi burkulur/değil mi?

Pat:Tabi.Fakat insan başkalarının faydası uğruna kendi hislerinden fedâkârlık etmelidir.Meseleâbizi göz önüne getirin.Judy ve ben anamıza babamıza çok düşkünüjdür,değil mi judy?

Judy:Evet,herkesin olduğu kadar.

Pat:Ama gene de hataları gözümüzden kaçmaz.Annem yüksekten atar,fazlasanat di düşkünlüğü taslar,zavallı babam da hiç şakadan anlamaz.

Judy:Çok doğru.

Pat:Bize karşı her zaman iyi davrandılar.Biği iyi mekteplerde okuttular,tatillerimizi iyi geçirttiler.Biz de onlara daima terbiyeli davrandık,hiç canlarını sıkmadık.Hatta bizimle iftihar atseler yeridir.

Diana:Yalan değil.

Pat:Fakat şimdi artık ~~hiç~~ hiç luzumları kalmadı.Bundan sonraz bize engel olmaktan başka bir işe yaramazlar,bu meydanda.Halbuki biz büyüdük ve hürriyetimizi istiyoruz.

Tim:Tamamen haklısın Patrick.

Pat:Elbette haklıyım.Öyle gelişi güzel konuşmüyorum.Bunun üzerinde uzun uzun düşündüm.Artık öyle bir yaşa geldik ki kendi başımıza buyruk olmalıyız.Bütün imkânlar ayağımızın altında.Bundan sonra artık şey olmağa tahammül edemeyiz,neydi o kelime?

Diana:Yedilmeğe.

Judy:Simsıkı bağlanmağa.

Pat:Kösteklenmeğe.Tamam.Aile bağları ile hösteklenmeğe.

Tim:Hiç doğru değil,bu muhakkak.

Pat:Doğru değil de ne kelime?Haksızlık.Başka hiç bir şey değil.Vaktile onlar istedikleri gibi yaşadılar.Şimdi bize mani olmak istiyorlar.Neticede insanın parası olacaksa gençlikte olmalı.Orta yaşa geldikten sonra paranın ne faydası var?

Diana:Paralarını pek budalaca sarfettikleri muhakkak.İnkâr götürmeğ.

- Pat: Babam uzun yıllardır borsada. Haylide para istif etmiştim. İhtiyarlayıp harcamaya halimiz kalmayınca kadar beklemek ne talihsizlik, değil mi?
- Diana: Evet, bunların hepsi doğru. Fakat zavallı ihtiyarları öldürüp temizlemek te bir az fazla kestirme olur.
- Judy: Sende bunu yapacak yürek yoktur sanırım Pat?
- Pat: Belki iş başa düşünce tereddüt ederim. İnsanın bir de his tarafı vardır. İhtiyar bir köpeğin çektiklerine nihayet vermek için öldürmek bile hoş bir şey değildir.
- Judy: Ocasını açma. Allahım, ki zavallı ihtiyar köpeğimizi zehirlemeleri için baytarlığa gönderdiğimiz zaman ne kadar ağlamıştım.
- Pat: Ne diye saklayayım ben bile bir tuhaf olmuştum.
- Judy: Ömrümde hiç bir köpeği onun kadar sevemem.
- Pat: Zalimlik etmek istemiyorum. Ben sadece iyi düzenlenmiş bir devlette faydalı olacak çağlar geçtim, meselâ kırk yaşlarında diyelim; fertlerin irtâstiriplerine nihayet verilmelidir diyorum. Fakat bizimki iyi düzenlenmiş bir devlet değil, olacağını da ummıyorum.
- Tim: Bunu bilmem ama bizim neslin elâne henüz bir fırsat geçmedi.
- Pat: Şahsen ben bir anlaşmaya raziyim.
- Diana: Meselâ nasıl?
- Pat: Meselâ kırk yaşına gelenlerin bütün mallarını çocuklarına terkettirerek dünyadan ellerini etklerini çektirtirdim. Eğer malları falan yoksa Devlet onlara yardım eder, vâssa tabî çocukları kendilerine bir tahsisat bağlar.
- Tim: Fena fikir değil.
- Pat: Judy ile bizimkilere senede iki-yüz ellî kâdr verirdik. Az değil. Köyde küçük bir kulübecik m bulurlar, annem tavuk besler, babam da bahçe ile uğraşır. Çok mesut olurlardı sanırım.
- Judy: Annemin tam istediği hayat. Bunu kaç kere söylemiştir.
- Diana: 250 yeter mi dersin?
- Pat: Oo,, elbette. Biliyorsun ya kendi sebzelerini kendileri yetiştirecekler. Hem yumurta da var.
- Judy: İşte o zaman ne hoş vakit geçirirdik.
- Diana: Neler yapardın bakalım?
- Pat: İlk işim m bu evi satıp şehirde bir daire kiralamak olurdu. Judy evleninceye kedar onunla beraber otururduk.
- Judy: Ben de muhakkak ilk iş olarak Londra'daki gece kulüplerinin hepsine yazılırdım.
- Pat: Ben ava başlardım. Belki intihap dairemde ufek bir av hoşkü edinir ve bir fırsat düşyüğe oraya gider kalırdık. Böylelikle bir taşla iki kuş vururdum.
- Tim: Ben de kendime en seri otombili yaptırırdım. Kendime mahsus bir tayyare de.
- Diana: Ben ne yapardım bilemiyorum. Bir kerre tabî bütün giyeceklerimi Paris'ten alırdım.
- Judy: Keyfimize diyecek olmazdı vallahi. (sarımsık)
- Pat: Dünyayı şimdiye kadar olduğundan çok daha iyi idare derdik. Hiç şüphem yok. Büyükler neden her şeyi bizden daha iyi bildiklerini zannederler. Onlar dünün insanları. Biz ise istikbalin, ve istilbal de bizimdir. Niçin kâ kendi servetimizi istediğimiz gibi kullanmayalım?
- Diana: Maşallah geçen tatilden beri epey ilerlemişsin Pat.
- Pat: Üç ay oldukça uzun bir zamandır. Bunlar üzerinde hep düşünüp duruyorum.
- Tim: Ah, senin çenen bende olsa.
- Pat: Sana lazım değil ki. (Judy Judy)

Judy: Annem geliyor.

Pat: Öyle ise hadi gelin tenise. (içini cesur)

Tim: Haydi.

Judy: Nasıl oynuyacağız?

(Timothy raketini alıp kalkarken kapı açılır, Margery ve Dorothy girerler. Margery güzel, hafif solgun ve sarımsıdır. Dorothy de kıza gibi esmer ve oldukça caziptir. Yüzünden heyecanını gizlediği bellidir. Her ikisi de kırkın altındadır. Güzel giyimli ve oldukça boyanmışlardır. Çocuklarının sözlerinden çıkardığımız gibi yaşlı insanlar olamadıklarından başka günlerinin geçtiğinden de zerre kadar

(Timothy raketini alıp kalkarken kapı açılır, Margery ve Dorothy girerler. Margery güzel, hafif solgun ve sarışıdır. Dorothy de kıza gibi esmer ve oldukça caziptir. Yüzünden heyecanını gizlediği bellidir. Her ikisi de kırkının altındadır. Güzel giyinmiş ve oldukça boyanmışlardır. Çocuklarının sözlerinden çıkardığımız gibi yaşlı insanlar olmadıklarından başka günlerinin geçtiğinden zerre kadar endişeleri yoktur.)

Mar: Sizi tenbeller, ne diye tenis oynamıyorsunuz?

Judy: Şimdi gidiyoruz anne.

Pat: Merhaba Dorothy teyze.

Dor: Büyümüşsün Pat, (Pat)

Mar: Çok değişmiş büyümüş değil mi?

(Dorothy Pat'i yanağından öper.)

Dor: (şaka ederek) Böyle aslan gibi bir delikenliyi öpmeme Alfred'in pek razı olacağını ummıyorum.

Pat: Nede olsa teyzemsin.

Dor: Pekte öyle değil, annenle uzaktan akrabayız.

Diana: Yani demek istiyor ki Alfred olmasa ikiniz enlenebilirsiniz.

Dor: Gevezelik etme Diana

Tim: Fene fikir değil. Eğer Alfred bir otomobil kazasına falan kurban giderse sen Dorothy ile evlenebilirsin. Bana çok iyi bir baba olacağını umuyorum

Pat: O zaman beni açılma çağırman izin vermezdim. Baba dâimâ ısrar edardım.

Mar: Haydi artık münasebetsizler gidin. Biz bir az konuşacağız.

Tim: Haydi gelin çocuklar.

Pat: (çıkarken) Yorguna rahat yok ki bu dünyada.

(dört genç çıkarlar. Dorothy ve Margery dedikoduya hazırlanmak üzere çantalarından aynaları ile dudak boyalarını çıkarırlar ve dudaklarını boyamağa başlarlar.)

Dor: Pat gündünden daha yakışıklı bir çocuk oluyor. Ondan gözünü ayırmaman lazım gâlacek şekerim. Kadınların ne olduklarını bilersin.

Mar: A, hiç kokum yok. Öyle masum şey ki. Hem bana ne olsa anlatır.

Dor: Gençler hakkında olur olmaz şeyler söylüyorlar. Dünyada zannetmem ki bizim o yaşta bildiğimizin yarısını bilersinler.

Mar: Keşke bu kadar çabuk büyümeseler. Bu sabah Pat mektepten gelince hayretler içinde kaldım.

Dor: Ben aldırmiyorum. Dünya harpten evvelki gibi değil ~~kişiler~~. İnsanlar eskisi gibi çabuk ihtiyarlamıyorlar artık. Dinah ile beni dışarda görenler kardeş sanıyorlar.

Mar: Vallahi ondan bir gün bile büyük göstermiyorsun. Ama sen esmersin! Benim gibi sarışın olunca insan çabuk bozuluyor.

Dor: Sen hiç bozulmadın. Daha dün yemekte saçlarının ne kadar güzel göründüğünü düşünüyordum.

Mar: Çocukluğundan beri çok koyu maştı. Acaba hafifce boyatsam farkına varılırmı desin?

Dor: Yalnız boya yüzü bir az daha yaşlı gösterir.

Mar: Yoo, öyle adam akıllı boyatmak değil canım. Sade yer yer altın ringi olsun istiyorum. Berberim öyle boyarım ki tabii olmadığını kimsecikler anlamaz diyor.

Dor: Ben birini tanıyorum ki seni bu halihle de pek çok beğeniyor.

Mar: Dorothy, doğrusunu istersen demek istediğini pek anlayamadım.

Dor: Anlamamazlıktan gelme Marge, gözlerindeki kör mü sanıyorsun? Dün gece okadar belli idi ki.

Mar: Belli midir, sahi mi?

Dor: Benim için gayet aşıkardı. Bana neler söylediğini öğrenmek için merakımdan ölüyordum.

Mar: Çocuklar acaba saklıdan tenisteler mi dersin?

Dor: Elbette, elbette. Çok heyecan içindeyim Marge.

Dor: Elbette, elbette. Çok heyecan içindeyim Marge ^{int}

Mar: Pekâlâ, ben için deli olduğunu, bunu uzun zamandan beri söylemek istedi-
fakat Charlie'yi borsadan tanıdığından ve buna benzer şeyleri düşündüğün-
den vaz geçtiğini söyledi. Fakat artık dayanamamış.

Dor: Bunları yemekte mi söyledi, yoksa sonra mı?

Mar: Evvelâ yemekte başladı, yarı ciddîmi yarı şaka. Ta sonra dansa başlayınca-
ya kadar ciddileşmedi.

Dor: İyi dansediyor mı?

Mar: Harikülâde.

Dor: Bana kalırsa senin nasıl karşılayacağını anlamak istemiştire Erkekler çok
ihtiyatlıdır. Soğuk karşılanmaktan hoşlanmazlar. Sen ne cevap verdin ba-
kaktım?

Mar: Tabi güldüm. Dedim ki "benim boyum kadar iki çocuk anası olduğumun farkında
mısınız?" "inanmam" dedâ. "Yirmi beşten bir gün bile fazla göstermediğime
bir maymuna bahse girermiş". Kuzum bu maymun da ne demek?

Dor: Maymun bin İngiliz, midilli de beşyüz İngiliz lirası demektir. Bilmem ki
erkekler beşyüz lirayı kasdettikleri zaman neden beşyüz lira demezler.

Mar: Hakikaten manasız değil mi?

Dor: Hadi canım devam etsene.

Mar: Sonra: "onyedi yaşında bir kızım var" dedim. Pat'ten hiç bahsetmedim. Onun
daha genç olduğunu zannederse etsin deye.

Dor: Hakkın var.

Mar: Sonra dedâ ki: "anlaşılan daha beşikteyken evlenmişsiniz? Kendisine şöyle
bir baktım: "evet" dedim, "doğru; evlendiğim zaman pek okadar da yaşlı değil-
dim".

Dor: Bunu nasıl söylediğini gözümün önüne çok iyi getirebiliyorum. Utanmış g-
gibi şöyle yere bir bakmışsındır. Seni kaç kerre o halinle gördüm. Tesirli
de olmuyor değil.

Mar: İçimden öyle doğuyor, kendimi zorladığım falan yok. Sonra elimi aldı, havaf-
toy bir genç kızdan olgun bir kadının çok daha cazip olduğunu bilip bil-
medâğimi sordu.

Dor: Erkekler bunu sık sık tekrarlarlar. Doğru olduğuna da şüphem yok. Onlar toy
gençlere aşık oluyolarlar. Doğrusu pek ate alaka uyandıracak tarafları da yok-
tur.

Mar: Yalan da değil.

Dor: Sonra ne oldu?

Mar: Bana Charlie'nin pazar günleri ne yaptığını sordu. "A, ne yapar, gidip golf
oynar" dedim. Sonra kendisi ile kırdaki bir otomobil gezintisine gider miyim &
gider miyim diye sordu.

Dor: Gidecek misin?

Mar: Tabi hayır, nasıl gideyim? Onu daha adamakıllı tanımiyorum bile.

Dor: Beraber buluştuktan kaçarsan onu nasıl daha iyi tanırsın?

Mar: Ama çocuklara karşı doğru olmaz.

Dor: Charlie golf oynamış gidiyor dış ve hoş vakit geçiriyor da canın istediği
zaman senin otomobil gezintisine gitmekten neden çekindiğini anliya-
mıyorum.

Mar: Benim ne olduğunu bilirsin Dorothy.

Dor: Görünmek istediğin kadar soğuk bir insan olmadığın muhakkak.

Mar: Belki de. Fakat evlendiğimizden beri Charlie benden başka bir kadına bak-
mamıştır. Ben de onu kırarak bir şey yapmak istemem.

Dor: Ama haberi olmazsa kırılmaz ki. Bütün ileri git demeyorum. Fakat birazı-
cık gönül eglendirmenin kimseye zararı olmaz. Ve her kes bilir ki, bir er-
keğin ufaklık bir alâkasından daha fazla hiç bir şey bir kadını gençleştir-
mez.

Mar: Bunun çok tesiri vardır.

Dor: Sen de benim kadar iyi bilirsin ki evlendiğimizden beri Alfred'e bir gün

Dor: Elbette, elbette. Çok heyecan içindeyim Marge.

Mar: Pekâlâ, ben için deli olduğunu, bunu uzun zamandan beri söylemek istedi- fakat Charlie'yi borsadan tanıdığından ve buna benzer şeyleri düşündüğün- den vaz geçtiğini söyledi. Fakat artık dayanamamış.

Dor: Bunları yemekte mi söyledi, yoksa sonra mı?

Mar: Evvelâ yemekte başladı, yarı ciddîmi yarı şaka. Ta sonra dansa başlayınca- ya kadar ciddileşmedi.

Dor: İyi dansediyor mu?

Mar: Harikülâde.

Dor: Bana kalırsa senin nasıl karşılayacağını anlamak istemiştire Erkekler çok ihtiyatlıdır. Soğuk karşılanmaktan hoşlanmazlar. Sen ne cevap verdin ba- kakalım?

Mar: Tabi güldüm. Dedim ki "benim boyum kadar iki çocuk anası olduğumun farkında mısınız?" "inanmam" dedâ. "Yirmi beşten bir gün bile fazla göstermediğime bir maymuna bahse girermiş". Kuzum bu maymun da ne demek?

Dor: Maymun bin İngiliz, midilli de beşyüz İngiliz lirası demektir. Bilmem ki erkekler beşyüz lirayı kasdettikleri zaman neden beşyüz lira demezler.

Mar: Hakikaten manasız değil mi?

Dor: Hadi canım devam etsene.

Mar: Sonra: "onyedi yaşında bir kızım var" dedim. Pat'ten hiç bahsetmedim. Onun daha genç olduğunu zannederse etsin deye.

Dor: Hakkın var.

Mar: Sonra dedâ ki: "anlaşılan daha beşikteyken evlenmişsiniz! Kendisine söyle bir baktım: "evet" dedim, "doğru; evlendiğim zaman pek okadar da yaşlı değil- dim".

Dor: Bunu nasıl söylediğini gözümün önüne çok iyi getirebiliyorum. Utanmış gi- gibi şöyle yere bir bakmışsındır. Seni kaç kerre o halinle gördüm. Tesirli de olmuyor değil.

Mar: İçimden öyle doğuyor, kendimi zorladığım falan yok. Sonra elimi aldı, havaf toy bir genç kızdan olgun bir kadının çok daha cazip olduğunu bilip bli- meddiğimi sordu.

Dor: Erkekler bunu sık sık tekrarlarlar. Doğru olduğuna da şüphem yok. Onlar toy gençlere aşık olmuyorlar. Doğrusu pek ate alaka uyandıracak tarafkârı da yok- tur.

Mar: Yalan da değil.

Dor: Sonra ne oldu?

Mar: Bana Charlie'nin pazar günleri ne yaptığını sordu. "A, ne yapar, gidip golf oynar" dedim. Sonra kendisi ile kırdan bir otomobil gezintisine gider miyim d gider miyim diye sordu.

Dor: Gidecek misin?

Mar: Tabi hayır, nasıl gideyim? Onu daha adamakıllı tanımıyorum bile.

Dor: Beraber bulunmaktan kaçarsan onu nasıl daha iyi tanırsın?

Mar: Ama çocuklara karşı doğru olmak olmaz.

Dor: Charlie golf oynamışa gidiyor da ve hoş vakit geçiriyor da canın istediği zaman senin otomobil gezintisine gitmekten neden çekindiğini anlıya- mıyorum.

Mar: Benim ne olduğunu bilirsin Dorothy.

Dor: Görünmek istediğin kadar soğuk bir insan olmadığın muhakkak.

Mar: Belki de. Fakat evlendiğimizden beri Charlie benden başka bir kadına bak- mamıştır. Ben de onu kirâak bir şey yapmak istemem.

Dor: Ama haberi olmazsa kırılmaz ki. Bütün ileri git demeyorum. Fakat biraz- cık gönül eğlendirmenin kimseye zararı olmaz. Ve her kes bilir ki, bir er- keğin ufacak bir alâkasından daha fazla hiç bir şey bir kadını gençleştir- mez.

Mar: Bunun çok tesiri vardır.

Dor: Sen de benim kadar iyi bilirsin ki evlendiğimizden beri Alfred'e bir gün

sadakatsizlik etmemişimdir. Ama gene de kaç kişi ile de gönül eğlendirdim. İşte o sayede genç, çevikve taze gönüllü kaldım.

Mar: Çok doğru, insan evlilik hayatına bir az çeşni vermeli.

Dor: Dünyada Alfred'den daha iyi bir koca bulunmaz. Bana da tam bir sadakatla bağlandığına emânım, fakat bir tarafta şu ufak gönül eğlencelerim bu kadar senedir onun babacanlığına dünyada tahammül edemezdim.

Mar: İyi ki erkekler her gün işlerine gidiyorlar. Bütün gün evde kalsalar nehta yapardık.

Dor: Bu son günlerde Charlie ne alemde?

Mar: Gördünya, her zamanki gibi, değiştiği yoktur.

Dor: Evet, senin canının sıkıldığına ne zamandır farkındayım.

Mar: 19 sene evlilik çok uzun bir şey.

Dor: Uzun da söz mü?

Mar: Aslını sorarsan şikâyet edilecek hiç bir şey yok. Bana istediğim her şeyi veriyor.

Dor: Hiç kavga etmezsiniz değil mi?

Mar: Hiç. Titizlik yapmaz ki. Ama, işte mahtut bir insandır.

Dor: Bütün erkekler öyledir, çok dikkat ettim.

Mar: Edebiyat ve sanattan benim kadar zevk almaz. Evde bunlardan anlıyan misafirlerim olduğun zaman bir türlü onlarla kaynaşamaz.

Dor: Evet, evet bunun da farkındayım. Çok iyi adam ama, muhakkak ki hani senin tam parlak diyeceğin cinsten değil, değil mi?

Mar: Maalesef öyle. Zavıllıcık. İnsan her şeye birden sahip olamıyor galiba. Evlenmişimiz gün beni nasıl sevmişse bugün de bana aynı şiddetle aşiktir. Ben ne kötü insanım ki onak kusur buluyorum.

Dor: Bu kusur bulmak değil. İnsan bu kadar senedir evli olsun da kocasının hangi tarafları iyidir, hangi tarafları fenadır fark etmesin, hiç olur mu?

Mar: Senelerdir artık ona alakam kalmadığından bir an şüphe atseydi ne olurdu diye düşünüyorum da ürperiyorum.

Dor: Bizim bir üstünlüğümüz de burada işte, erkekler her şeyin farkına varmazlar.

Mar: Tabi bilirsin ki onu sevmez değilim, karacak bir şey yapmak da istemem. Ama ne yapayım, zeki bir kadının ve sıkıcı bir insan olduğunu fark etmemek de elimden gelmiyor.

Dor: Darılma ama şekerim, şakadan anlıyamıyorum. İşin aslı bu.

Mar: Biliyorum, çok fevî. Sana müthiş bir şey söyleyeceğim Dorothy. Dul kalsaydım ne yapardım diye hiç kendi kendine sordun mu?

Dor: Hangi kadın sormamıştır ki.

Mar: Zavalı Charlie'ye bir hal olursa muhakkak ki perişan olurum. Gözlerimk kör edinceye kadar ağlarım. İlk zamanlar da onun yokluğunu müthiş his ederdim.

Dor: Elbette. Sendeki kalp kimsede yoktur.

Mar: Fakat bu sarsıntıları atlattıktan sonra çok mesut olabilirdim, sanıyorum.

Dor: Hiç şüphe etmiyorum. Bu sarı saçlarıyla matem elbisesi kadar kimbilir ne kadar yaraşır.

Mar: Artık bir daha evlenmezdim. Bana kalırsa her kadın evlenmelidir, ama birkeresini yetiştir.

Dor: A, ben evin içinde bir erkekten hoşlanırım. Yoksa pek kimsesizmişim gibig gelir bana.

Mar: Ben kendi kendimi pekâlâ oyalayabilirim. Hiç kimseye danışmadan tam istediğin gibi hareket edebilmek ne kadar güzel olurdu. Kendine göre dostları olmak, canı istediği zaman Paris'e yahut Riviera'ya gidivermek. Tabi Charlie liek her istediği zaman buradan ayrılamıyor. Ben gidince de zavallıcık çok yalnız kalıyor. Bir de insanın benliğinin gelişmesi var. Evlilikte insan şahsiyetini iktisaf ettiriyor.

Dor: Riviera bahsi açılmışken, yaz için Charlie'ye hiç bir şey söyledin mi?

Mar: Bir az güç bir mesele. Charlie gene her zamanki gibi nehir kenarına gidiyor, istediği zaman şehire inebilsin diye.

Dor: Neden Alfred'le Charlie nehir kenarına beraber gitmiyorlar? Karı ile kocanın bir arada tatil yapması kadar manasız şey yok. Her ikisi için de

hiç değişiklik olmaz.

Mar: Çocuklar için de fevkalâde olurdu.

Dor: ~~Nasırxıxıx~~ Onlar bize mani almazlardı. Nasıl olsa bakara odalarına gibe-^{cek} yaşta değiller, onun için ya denizde olurlardı ya sandalda. Ah şekerim öm rümüzün en güzel günlerini geçirirdik.

Mar: Sahi nefes bir şey olurdu.

Dor: Geçen gün Bond caddesinde fevkalâde bir pijama gördüm. Biliyorsun ya ^{yazın} ~~z~~ orada bütün gün pijama giyorlar.

Mar: Evet biliyorum, ama kim bilir ne kadar pahalıdır.

Dor: Harcamadıktan sonra paranın ne faydası var? Charlie'ye bunun çocukların d görgülerini arttıracığını söyleyebilirsin.

(Pat gizer, arkasından hemen ötekiler de girerler.)

Pat: Bu ne rezalet anne, tenis sahasının çizgileri çizilmemiş.

Mar: A, affedersin.

Pat: Bahçıvanı bir haşladım. Ben bir de emir verilmedi demek cesaretini gösterdi.

Mar: Sersem herif. Ona bunu tebih etmeği aklımdan geçirdiğim iyi biliyorum. Pat: Ben uzaklaşmağa göreyim, bu evde her şey karmakarışık pluyor. M

Mar: Bari şimdi yapıyor mu?

Pat: Evet fakat bir çeyrekten evvel hazır olmayacak. Judy ne diye bu işe bakmamış anlamıyorum. Bu evde onun işi nedir?

Judy: Bu evde benim hiç işim yok zannediyorsun galiba. Bu sabah fevkalâde meşguldüm, unuttuğum.

Pat: Unutmamalısın.

Mar: Mektepten gelir gelmez aksiliğe başlama gene. Önümüzde daha bir sürü vakit var.

Diana: Hadi gidip bir bardak limonata içelim. Tim ile benim susuzluktan dilimiz damağımıza yapıştı.

Mar: Yemek odasına gidin. Büfenin üzerinde bulursunuz.

Pat: Ne diye toprak saha yaptırmadığımızı anlamıyorum. Artık çimen üzerinde oynamak çok canımı sıkıyor.

Tim: Alfred'e bizde de mutlaka bir toprak saha yaptırmalıyız dedim. Yani daima çimen sahada oynamağa mecbur olursak tenisi nasıl ilerletiriz?

Pat: Sen bunu babamla konuşabilirsin anne. Eğer bizim bu evde kendisiyle beraber oturarmızı istiyorsa hiç değilse basit gündelik ihtiyaçlarımızı d sun temin etmeli.

Mar: Çok büyük bir masraf şimdi.

Tim: Mükemmel bir toprak saha 400 liraya yaptırılabilir.

Pat: A, bir şey değil. Babam bu kadarına bir şey diyemez. Bize harcaşiyacak oluktan sonra ona paranın ne lüzumu var.

Mar: Çok doğru.

Diana: Limonata ne oldu?

Judy: Gel gidelim.

(Sokak kapısının çalınması işitilir)

kim o? Of Allahım inşallah misafir değildir.

Mar: Kim gelirse gelsin bu gün x evde olmadığımı söylemişim.

Pat: İnsanların birbirlerine misafirlrğe gidip geldikleri bir yerde yaşamayı düşünün bir kerre. Geriliğin ta kendisi.

Mar: Budalalık etme Pat. Bu evde bir sürü çok zeki insanlar oturuyor. Bir fi fincan çay içip bir az konuşmak için ara sıra bize öğremleri hiçtefe- ne bir değişiklik olmuyor.

(Ön kapı açılır ve bir sesin Mrs. Battle'ı aradığı işitilir)

Dor: A, Alfred'miş.

Mar: Kapayı aç Judy. (Kız kapıyı açarken o seslenir) Alfred.

Alf: (dışardan) Merhaba, merhaba.

Mar: İçeri gel. Dorothy de burda.

(Alfred içeri girer. Uzun boylu, kuvvetli yapılı, orta yaşlı ve kırmızı yüzlü, babasının xıxıxıxıx canlı neşeli

tavırlarıyla babacan bir erkektir. Her söylediğine mutlaka biraz güler.)

Alf: (Margery'nin elini alarak) Merhebe Margery'ciğim. (Pat'i görerek) Bakır hele, burada da kim varmış. Vay arslanım, ne zaman geldin sen? *pat*

Pat: (el sıkarak) Öğle yemeğinden bir az evvel.

Alf: Tahmin ederim. Mükemmel yemeklere konmak için.

Pat: (istiğna ile) Bir lokmacık tavuk söğüşü, başka bir şey yemedim.

Alf: Mektebi bitirmiş olmak nasıl, hoşunu gidiyor mu ~~tesvimmif~~ bakalım tosunu? *num?*

Pat: Eh, zararsız.

Alf: Bu günler hayatın en güzel günleridir, haberin var mı delikanlı? Geçip gittiler mi bir daha geri gelmezlerse artık, ne yapın nafile. Giden gitmiştir artık. Dünyanın hali böyledir ama işte, ama bu dünya pek te kötü bir yer değildir, yeter ki iyi bir yer eline geçiresin. Sonra da kimse ayağını kaydırmazın.

Tim: Çok saçma konuşuyorsun Alfred.

Dor: Tim, babana karşı bu ne büyük kabalık.

Alf: Bırak. Şu küçük maskara nke isterse söylesin. Hürmet de ne olacakmış san ki. Tim ile ben arkadaşız değil mi oğlum?

Tim: Oldukca. Ha bana bak ihtiyar, toprak sahadan ne haber? Bir düşüneyim demiş tin hani.

Alf: Şimdi bir sürü masraf kapısı.

Tim: Varemeyeceğin kadar çok değil. Haydi arslanım aksilik etme.

Alf: (yumuşayarak) Eh, mademki bu şekilde söylüyorsun ne yapacağımı sana diyem mi, bir çare düşünceğim.

Tim: Alâ.

Alf: Sen nasılsın bakalım Judy? Kızcağızımızın bugün sessizliği üzerinde değil mi?

Judy: Zannetmiyorum.

Alf: Aşak mısın?

Judy: Hayır.

Alf: Ne zaman evleneceksin?

Judy: Evlenmeyi düşünmüyorum.

Alf: Neden? Lütfen söyler misin?

Judy: Bir sebep var. Talip yok ta ondan.

Alf: Neden? Benim cici kızcağızımı haftada üç isteyen olur, değil mi Dânah?

Diana: Hayır Alfred, olmaz.

Alf: Ona inanmayın siz. Ben bilirim. Ben bir şey biliyorum dediğim zaman onu muhakkak biliyordumdur. Serde aile reisliği var. Cici kızcağızımızın ihmâl edilmesine dayanamayız. (Tim'e) Haydi, poça suratlı delikanlı, sen ona talip ol da bir asilzadeyi reddettim diyebilisin.

Tim: Çürük tahtaya basmağa pek niyetim yok, Alfred.

Judy: Hınzır.

Dor: Yazihanenden niçin bu kadar erken ayrıldın, Alfred?

Alf: Güzel karıcığımı birdeh bire çok özli verdim de.

Dor: Şaka etme Alfred.

Alf: Sevgiim, ne yapayım, elinden gelmiyor. Ne yapsam faydasız, tabiatın böyle benim. Fakat şaka bir tarafa, doğrusunu isterseniz ben buraya Charlie'yi görmeğe geldim.

Mar: Burda değil ki, şehirde o.

Alf: Değil. Yahut ben onu bir türlü yakalamıyorum, bütün gün yazihanesine öğ-
ranamış.

Mar: Çok garip.

Alf: Hayır, hayır. Yalnız doğrusu bir az endişe içersindeyim.

Mar: (şaşıarak) Neden?

Alf: Sana hiç bir şey açmadı mı?

Mar: Hayır. Bir şey mi oldu?

Alf: Belki de işleri yoluna girer diye seni üzmeğe istememiştir. Düzleşsen-
sıl olsa öğreneceksin.

Mar: Kuzum neyi?

Alf: Belki benim hiç ağzımı açmamam lazımdı.

Pat: Babam top atmadıya Alfred smca?

Alf: Haydi bakalım, siz küçük maskaralar, bahçeye gitseniz daha iyi olur. Dorothy sen kal.

Pat: Eğer bir şey varsa bize de söylesen iyi olur. Nasıl olsa sen gider gitme annem hepsini anlatır.

Diana: Gel Tim, biz gidelim. İşiniz bitince bize seslenin.

(Diana ile Tim bahçeye giderler.)

Mar: Bu da her zamanki şakalarından değildir inşallah Alfred.

Alf: Keşke öyle olsa. Bu iş gayet ciddi. Geçen cuma günü Tommy Avon adında birinin kendisini vurduğunu işittiniz mi?

Mar: Evet, feci bir şeydi değil mi? O adamı tanıyoruz, geçen sene beraberce Ascot'a gitmiştik.

Pat: Kimmiş bu Tommy Avon?

Alf: Şehirde çok şöhret sahibi iyi bira adamı. Babanın da en iyi müşterilerinden. Dostluğu falan da mükellem, ama korkarım babanızı adanmak illi batırmaş.

Mar: Charlie'nin daima yüksek işler yaptığını zannederdim. Borsa oyunlarına falan karışmazdı.

Alf: Bunun için şans kötü gittiya. Ben de borsa oyuncularını kadar kurnaz olmakla övünür dururum. Bir milyon olsaydı Tommy Avon'a itimat etmekte ben bile bir an tereddüt etmezdim.

Judy: Peki asıl olan nedir?

Alf: Anlatsam da anlamazsın. Sözün kısası şu. Bu gün hesap günüdür. Baban arkadaşlarının yardımını temin edemezse iflas edecek.

Judy: İflas edince n olur?

Alf: Mahvolur.

Mar: (Ümitsiz bir haykırma ile) Of allahım, biz naparız?

Dor: Ümidini kesme Marge, daha belli değil.

Alf: Bereket versin onun gayet iyi arkadaşları var. Tabi bütün şahsî servetini eriyip gidecek. Fakat bundan başka dışardan da bir miktar para bulabilirse fırtınayı atlatabilir.

Pat: Bu evden çıkmaya ve otombili satmağa mecbur olacağız mıyız?

Alf: Onu bilmem. Eğer kendini toparlayabilirse gelirinde bir değişiklik olmaz sanıyorum. Sağlam bir işi iyi de bir şöhreti vardır.

Pat: Oh, böyleyse işler dediğin kadar kötü değil.

Alf: Evet, ama bütün biriktirdiklerini eriyip gitti.

Mar: Chalde Charlie'ye bir hal olursa bir beş parasız kalacağız öyle mi?

Pat: Anne o sırım gibidir. Daha temin Judy'ye onun yüz yaşına kadar yaşiyacağına söylüyordum. Pekalâ ikinci bir servet daha yapabilir.

Mar: Kendini toparlayabilmesi neye bağlı sölesene?

Alf: Kısa kesiyorum. Arthur Letter denen adam onun tarafını tutar mı tutmaz mı her şey buna bakar.

Pat: Kim bu adam?

Alf: Babanın bankasının müdürü. Dün gece ababama bu husustaki kararını bildirecekti.

Mar: A, demek onun için dün akşam eve tam yemekten biraz evvel geldi. Savoy'a yemeğe gidecektik.

Alf: Nemsildi?

Mar: Her zamanki gibi idi.

Alf: Her zamanki gibi olmasına imkân yok. Zira iflasını istemeğe mecbur kalacak mı yoksa temiz bir hespla yeniden işe başlayabilecek mi, o sıralarda kararlanmış bulunuyordu.

Mar: Hiç bir şey farketmedim. Yemeğe geçiceğimizden korkuyordum.

Alf: Peki bu sabah?

Mar: Ben kahvaltımı odamda ettim. Onlar Judy ile beraber yediler.

Alf: Neşeli mi görünüyordu, yoksa üzgün mü?

Judy: Doğrusunu isterseniz hiç dikkat atmedim. Kahvaltıda her zaman gazetemi okurdum.

- Alf: Ohalde bunun da faydası yok. Beni ^mkle saat onda sözü vardı. Gelmedi. Müthiş de ehemmiyetli idi. Beni şaşırtan da buya.
- Judy: Çıktığında dokuz buçuk vardı.
- Mar: Yani bütün gün yazıhanesine uğramamış mı?
- Alf: Uğramamış.
- Pat: (derin bir nefes alır) Yaa...
(Charlie'nin kendini öldürmüş & olmasının ihtimali bu anda hepsinin aklından geçer.)
- Mar: ~~Of~~ heyecanla ~~Of~~, hayır, hayır, imkanı yok. Bana karşı bu kadar zalimlik edemez.
- Judy: Galiba bu sabah oldukça acayip bir hali vardı. Of Alfred amca, çok fena çok. Biz kahvaltımızı ederken o kendi kendisine kararlar versin-kendini,....
- Mar: Hayır Judy hayır, bu kadar korkakça bir harekette bulunamaz.
- Pat: Yapmış mıdır acaba Alfred amca? Çok fena olur.
- Alf: Senden niçin gizliyeyim delikanlı, buraya geldiğim zaman benim de aklımda aynı şey vardı. Her zamanki gibi açık olmağa çalıştım, fakat söz aramızdaa bir hayli gayret sarfettim. Belki farkına da vardınız. Charlie çok titiz bir adamdır. Ömrümde bir gün bile onun sözünde durmadığım bir gün bile görmedim.
- Mar: (iki gözü iki çeşme ağlayarak) Hayır, hayır, hayır. Çok korkuyorum.
- Dor: Korkma şekerim korkma. Daha ilk adımda en kötü ihtimali aklına getirmenin manası yok.
- Mar: Niçin yazıhanesine uğramamış? Hem bu kadar mühim bir günde?
- Alf: Uğrasaydı sanki elinden ne gelirdi?
- Dor: Belki bir taksiye çığnendi de şimdi bir hastanede baygın yatıyordur.
- Mar: Bu da şifa verici bir teselli değil ki.
- Pat: Peki ama bir şey yaparsak.
- Judy: Taymisi aratsak.
- Pat: Budala Taymis taranır mı?
- Judy: Öyle ide çayırdağı havuzları arayalım.
- Mar: Of hayır, hayır. Öyle marur öyle hassastır ki. İçimde kötü bir his var. Karşı-mıza gelip bflas ettiğini bize söylemektense kendisini.....
- Dor: Deme Marge, deme: ~~W~~ Ah ne talihsizlik.
- Pat: Polise haber ~~vermemiz~~ vermemiz lazım değil mi?
- Alf: Saha vermiyelim. Ansızın çıkar gelirse bize deli derler.
- Dor: Bana kalırsa bütün hadanelere telefon ~~edelim~~ edelim.
- Mar: Bir şeyler yapalım, çıldıracağım.
- Alf: Eğer bu gece gelmezse tabii o zaman polise xbaş vururuz.
- Pat: Telsizle araştıramaz mıyız? Ortadan kaybolanları şimdi artık hep böyle arıyorlar.
- Judy: Whitestone havuzunun dihişinde yatıyorsa bunun ne faydası olur sanki.
- Mar: Çocuklar için büyük bir leke.
- Dor: Her şeyi gördüğünden fazla kötüye yorma, Alfred ~~bu~~ ne yapar yapar muvakkat bir cinnet hükmü verdirebilir.
- Pat: Belki hafızasını kaybetmiştir. Bir iki güne kadar bir yerde meydana çıkar.
- Judy: Bournemouth. Böyleleri ekşeriya orada bulunur.
- Dor: Peki ama Alfred, niçin onun tarafını tutacak olan adama telefon etmiyorsun? Hiç olmazsa Charlie'nin ümitsizliğe düşüp düşmemesi için bir sebep var mı öğrenebilirdik.
- Alf: Arthur Letter'e mi? Büyük bir bankanın müdürü öyle kolay kolay ele geçmez ki. Hem bulsam da hiç zannetmem ki bana bir şey söylesin.
- Dor: Ne olur, bir kerre deneyiver.
- Mar: Ne olur Alfred, öyle endişe içindeyim ki.
- Alf: Peki, bakalım cevap verecek mi? Eh, beni ~~yemez~~ yemez ya.
- Mar: Beklemek çok kötü bir şey.
- Pat: Babam bu sabah silindiri ile mi gitti?
- Mar: Of Pat, budalalık ~~etme~~, şimdi silindir şapka düşünecek zaman mı?
- Pat: Ben bu fikirde değilim, bilhassa öğrenmek istedim.
- Judy: Gliba giydi, yoksa farkına varırdım.
- Pat: Öyle ise evden ayıldığı zaman intihar etmeyi düşünüyör olamazdı.

Mar:Neden düşünmesin?

Pat:Sevgili zanneciğim,aklı başında olan bir kimse hiç silindir şapka ile intihar etmeğe gider mi?

Judy:Fakat anibir buhran gelirse akli başında kalır mı?

Pat:Sersemlik etme Judy erkekleri sen nereden bileceksin?İntihar edecek bir adam kafasına ya pis bir kasket yahut hiç olmazsa kötü bir şapka geçirir.

Mar:Hayır,hayır Pat.Baban böyle şeylerde öyle titizdir ki .Neye karar vermiş olurda olsun,dünyada fragının üstüne kasket giyerek sokağa çıkmaz;dünyada

Pat:Ben de bunu demek istiyorumya.Sabahleyin eğer silindiri ile sokağa çıktiy-
sa intihar etmemiştir.

Judy:Bu fikrini bir türlü anliyamiyorum.Mesela kenâsini nehre attığını farzedelim,şapkasını kenara bırakamaz mı?

Pat:Ve eğer oradan geçeler olursa,"Aa,yep yeni bir silindir şapkanın burada ne işi ~~var~~ var?"derler.

Dor:Alfred de ne yapıyor canım?

Mar:Daha bir kaç dakika evvel gayet mesut olduğumuzu düşünmek ne acı değil mi? Yaza Riviera'ya gitmeyi konuşuyorduk.Dünyada hiç bir sıkıntımız yoktu.Ve şimdi başımıza bu müthiş şey geldi.

Judy:Hayat böyledir işte.

Pat:Of allahım,içimi karartıyorsun Judy.Eğer söyleyecek neşeli bir laf bulamıyorsan kuzum dilini tut.

Judy:Hakikatı görmekten niçin kaçılıyorsunuz anlamıyorum.Benim içtme doğuyor. Baba Whitestone havuzunun dibinde yatmakta olduğuna eminim.

min (Alfred girer.)

Alf:Be,çocuklar,işler yolunda,haberler iyi.

Mar:Alfred

Alf: Bir kere adımı verir vermez hemen beni Sir Arthur'a bağladılar.Ağzımdan hiç bir şey kaçırmadım.Bu hususta amcanıza inanabilirsiniz .Bana Charlie'yi dün akşam kendi evinde gördüğünü ve Charlie'nin karakterini göz önünde tutarak bütün borçlarını karşılayacak paranın verilmesine razı olduğunu söyledi.

Mar:Allahım,ne iyi adanmış.

Alf:Charlie Sir Arthur'ın mükellef konağından ayrılırken cebinde bütün borçlarını karşılayacak bir çek varmış.

Mar:Selamet;

Dor:Peki öyleyse bugün neden yazıhanesise ogramamış?

Alf:Bugün o kadar ehemmiyeti yok,bana halırsa telaşından vakıf bulamamıştır. Bunu gördüğümüzde kendisi bize söyler artık.En mühim mesele fırtınayı atlatmış olmasıdır.

Pat:Öyle ise demekki batmadık.

Alf:Hayır,baban attan yuvarlandı ama bir sıçrayışta eğere tekrar yerleşti.Eh, bir iki sene zarfında eski mevkiine yükselmesine de sebep yok,ama çok çalışması lazım.

Judy:Bereket ki babam çalışmasını sever.

Alf:Evet arı gibi durup dinlenmeden çalışması lazım.

Pat:Neyse çalışsın,onun sararı yok.Babam yaşındaki bir adam için çalışmaktan başka yapılacak ne olur ki.

Mar:İş dışında onu ilgilendiren şeyler yok diye üzülürdüm,ama mademki işler bu yola girdi,demek en hayırlısı bu imiş.

Alf:Siz de malumya çocuklar,artık israftan kaçınmalısınız.Zira babanızın bir müddet için oraya buraya saçacak fazla parası olmayacak.

Pat:Ben onu düşündüm,hisseme düğeni ~~yapmamak~~ yapmaya hazırım.Judy,kızım,bir müddet daha evin şu kül stür otomobili ile idare etmeğe mecbur olacağız anlaşıldı.

Judy:Ne kadar fena değil mi?Ama başka da çare yok galiba.Şu toprak sahayı da yattıramıyacağız.

Mar:Judy,ötekileri de buraya çağır.Artık dışarda durmalarının manası kalmadı.

Judy:(pencereden)Dinah,Tim gelin artık.

Mar:İsterseniz gidip bir az tenis oynayın,daha iyi olur.

Judy:Bukadar heyecandan sonra canım topa bile dokunmak istemiyor.

Alf: Tenis mi oynayacaksınız? Çabucak bahçeden atlayıp değişeyim de geleyim. Daha ihtiyar kurdun içinde hayat kaybadağını siziğ gibi gençlere bir gösteriyim.

(Diana ile Tim salına salına içeri girerler.)

Judy: Aman öyle heyecanlendik ki, babam ortadan kaybolmuş, biz de intihar etti sandık. Mahvolacaktık, zira her şeyin satılması lazım gelecekti. Fakat işler yoluna girmiş, babam da intihar etmemiş.

Diana: Bütün bunları bize anlatacak olduktan sonra bizi dışarı çıkarmanın ne manası vardı?

Judy: Ben sizin çıkmanızı istemedim ki. Harikülâde idi. Annemin sinirleri oynadı, Pat ciddiyetini muhafazaya çalışıyordu, ben de cesur görünmeğe gayret ediyordum.

Diana: Yani sizi boşuna mı telaşa düşürdüler damak istiyorsun?

Tim: Alfred'i de onun şakalarını da bilirsiniz. Ona cesaret vermemelidiris. Git-tikçe daha çok atıyor.

Alf: Dikkat et dalikanlı, daha gürültüyü atlatmadık.

Pat: Peki öyle ise battık.

Judy: Bundan ö doğacak bir tek fark şu ki Pat yeni bir otomobil almayıacak, ve biz de şu eski saha ile idare etmeğe çalışacağız. Babam bir miktar para toplatıncaaya kadar.

Tim: Öyle ise iş fena.

Pat: Mademki Wimbledon'da çimen üzerinde oynayabiliyorlar, başımız sıkışınca biz de oynayabiliriz.

Alf: İşte böyle olmalı, aferin sana delikanlı. Bunu tam bür sporcu gibi karşıladığına çok memnun oldum.

Diana: Peki ama Charlie amcam nerde?

Pat: Daha bilmiyoruz.

Mar: Keşki bilsek, ah, ne olur bilsek.

Judy: Hepimiz onun aklını kaybedip başında silindir şapka ile Bournemouth'da bir kanepenin üzerinde oturduğunu zannediyoruz.

Pat: Southend'de olmasının ihtimali daha kuvvetli.

Mar: A, hayır. Zavallı bahanzın başına bir hal gelmiş olsa bile Southend'e gitmeği aklına bile getimez.

(Kapı açılır, Charlie sevinli bir yüzle içeri girer. Kırk yaşlarında kadardır. Sakin kibar bir hali vardır. Siyah ceketi ve çizgili pantolonu ile kıyafeti gayet düzgündür. Başında bir silindir şapka vardır.)

Mar: Charlie

(Perde iner)

İkinci Sahne

(Perde açılır, Charles'dan başka her kes yerli yerindedir)

Patrick=Maden Wimbledon'da çimen üzerinde oynayabiliyorlar, başımız sıkışınca biz de oynayabiliriz .

Alfred:İşte böyle olmalı, aferin delikanlı.Bunu tam bir sporcu gibi karşıladığına çok sevindim.

Diana:Peki ama Charlie amcam nerde?

Patrick:Daha bilmiyoruz.

Margery:Keşke bilsek, ah ne omlur bilsek.

Judy:Repimiz onun aklını kaybedip başında bir silindir şapka ile Bournemouth'da bir kanepenin üzerinde oturduğunu zannediyoruz.

Patrick:Southend'de olmak ihtimali daha kuvvetli.

Margery:A, hayır.Zavallı babanızın başına bir hal gelmiş olsa bile Southend'e gitmeği aklına bile getirmez.

(Kapi açılır, Charlie sevimli bir yüzle içeri girer.Kırk yaş yaşlarında kadardır.Sakin kibar bir hali vardır.Siyah ceket ve çizgili pantolonu ile kıyafeti gayet düzgündür; başında bir silindir vardır.)

Margery:Charlie

Charles:(şepkasını çıkararak)Merhaba

Margery:(Çok heyecanlı)Nerlerdesin?Ah öyle meraklandık ki.Çok fena yaptın.

Charles:Ne yaptım?

Margery:Bu endişe bizi bitirdi.

Charles:(soğuk soğuk)Neden?Sebep ne?Merhaba Pat.Tatil için geldin öyle mi?

Patrick:Merhaba babacığım.

Charles:İyisin maşallah.Nasıl mektepte iyi vakit geçirdin mi?

Patrick:Evet, fevkalade.

Charles:Sizler nesilsiniz?Bugün şehirden erken dönmüşsün Alfred.Her halde tenbellik etmiyorsun değil mi?

Alfred:Bana bak oğlum, allahaşkına bütün gün nerlerde idin?Sabahtan beri seni yakalamak için peşinde dolaşıyorum.

Charles:Ben mi?Hampstead çayırında bir gezintiye çıkmıştım.

Alfred:Bir gezintiye mi?

Margery:Bütün gün mü?

Charles:Hayır, oracıkta hoş bir lokanta buldum ve öğle yemeğini orada yedim.Bir dilim rosto ve bir bardak bira.Çok güzeldi.

Alfred:Niçin işine gitmedin?

Judy:Halbuki biz mutalaka intihar etmiştir diyorduk.

Patrick:Judy Whitestone havuzunu araştırırsak diyordu.

Margery:Öyle korkunç endişeler atlattık ki Charlie.

Charles:Galiba bir az kalın kafalıyım,neden bahdettiğinizi bir türlü anlamıyorum.

Alfred:Ne yapayım oğlum,onlara söylemeğe mecbur oldum.Bana vzerdiğin sözde durmadın.Yazihanane de uğramadın.Biliyorsunya.

Charles:Ha,anladım.(memnun)Öyle ise her şeyi biliyorsunuz değil mi?

Patrick:Her şeyin yoluna girdiğini de öğrendik baba.

Alfred:Öyle teleglandılar ki beni Arthur Letter'a telefon etmeğe razı ettiler. Adam da bana ne yaptığını anlattı.

Charles:Ne mertlik gösterdi değil mi?

Judy:Büsbütün mü iflas etmiştin baba?

Charles:Alacaklılarım ile anlaşamadım.

Judy:Bu ne demek?

Charles:Bir simsar alacaklıları ile anlaşamazsa iflas eder.

Alfred:Ve ondan ı sonra ticaret yapamaz.

Charles:Sen nasılsın Dorothy?O,yeni bir şapka almışsın.

Dorothy:(işveli)Beğendin mi?Ne zekisindir,hemen de farkına varırsın.

Alfred:W Bana bak Charlie,seninle bir az konuşmak istiyorum.Tim,Dim h ile sen

biraz dışarı çıksanız iyi olacak.

Timothy: Peki.

Patrick: Kusura bakma dostum, bu oyun bir şeye benzeyecek.

Timothy: Zarri yok, bu aile üzüntülerinin ne olduğunu bilirim.

Patrick: Aile sahibi olmanın zararlarında biri.

Charles: Diana ile gidip neden bir parti oynamıyorsunuz? Pat ile Judy de bir az sonra yanınıza gelirler.

Timothy: Benim için hepsi bir.

Charles: Onları çok y tutmiyacağım.

Timothy: Ne zararı var, acelemiz yok ki.

Charles: (biraz alaylı) Teşekkürler.

Diana: Haydi, gel öyle işe.

(Diana ile Timothy yavaş yavaş çıkarlar)

Dorothy: Benim de çıkmamı istiyor musun?

Margery: Yok sen kal Dorothy, sanki başımızda bir felaket dolanmış gibi bir his var içinde.

Alfred: Bana bak kızım, korkarım edebiyatın sırası değil.

Margery: Biliyorum, ve bunun için de Dorothy'nin burada kalmasını istiyorum. Bir kadının başka bir kadının yardımına muhtaç olduğu dakikalar vardır.

Alfred: Bütün gün ne'de idin Charlie. Aklıma gelen her yere telefon ettim.

Charles: Size söyledimye Hampstead'de bir yürüyüş yaptım.

Alfred: Fakat saat onda benimle buluşmağa söz vermiştin.

Charles: (gülerek) Saat onda benimle buluşmak fikri bana ne kadar sıkı sıkı ve eziyetli geldi, bilemezsin.

Alfred: Eksik olma. Ama bu buluşmayı kendin istemiştin.

Margery: Çayırda ne yaptın?

Charles: Yürüdüm, düşündüm, etrafımı seyrettim.

Alfred: Her bir dakikanın hayati bir ehemmiyeti varken öyle mi?

Charles: Bu da manzaranın güzelliğini artırıyordu.

Patrick: Keyfinizi kaçırmak istemiyorum amma, babam bir az şaka yapıyor gibi geliyor bana.

Margery: Budalalık etme Pat, bilirsin ki baban öyle bir adam değildir.

Alfred: (kurnazca) Bu iş görüldüğünden daha başka. Tereddüt etmeden söyleyebilirim.

Charles: Bana müthiş bir darbe olmuştu, biliyorsunuz şu Tommy Avon'un kendisini vurması. (sanki söylediği söze fazla ehemmiyet vermiyormuş gibi yaparak teeni ile konuşur.)

Alfred: Onun elinden gelen en iyi şey de bu idi. Aksi takdirde on dört sene yiyecekti.

Charles: Bana da epwyce paraya mal oldu.

Alfred: Yalnız sana mı? Müşterilerimin bir çoğu da battılar. Dolandırıcı heri

Charles: Biliyorsunuz, ben firmamla çok iftihar ederdim. İsmimin borsada bu kadar itibar görmesinden bir gurur duyardım. Herkesin beni birbirlerine gösterere "Charles Battle, İngiltere bankası kadar emindir, iyi adamdır" demeleri bana keyif verirdi.

Alfred: Arthur Letter'da işte bunun için sana yardım etmek istedi. Bir insanın en büyük krediyi karakteri temin eder.

Charles: ~~Falâket~~ Falâket gelip çatinca ilk düşüncem firmayı kurtarmak oldu. Batıp gitmek için son meteliğime kadar fedaya hazırımdım. Allah biliyorsa baş vuzmediğim çare kalmadı.

Alfred: Bütün bunları bana anlatmana lüzün yok. Biliyorum, senin kadar kimse öğrenmezdi.

Charles: Nihayet ~~ki~~ dün gece, en son dakikada işi hallettim. Kurtulmuşum. Rahat bir nefes aldığımı sizden gizleyecek değilim.

Alfred: Öyledir, öyledir.

Charles: Bu gün hesap günü ~~ni~~ biliyorsunuz. Bu kaygı günlerdir içime çökmüştü.

Nihayet ~~ki~~ dün gece alacaklılarım ile ~~ni~~ anlaşabileceğimi öğrendim. Tasarruf ettiklerimin hepsinin eriyip gideceğini de biliyordum, ama, zerre kadar üzülmiyordum. Firmamı kurtarış, şöhretime de söz getirmemiştin. Şeref garip bir şey değil mi? Bizim de ona verdiğimiz ehemmiyet. Bana kalırsa alışkanlıktan ölavak.

Judy: Bunn nasıl da becerdin baba. Hem olup bitenlerin kimse farkına da varmadı. Değil mi anne?

Margery: Hayır canım. Böyle bir aksilik olduğunu aklıma bile getirmemiştin.

Charles: Buna memnun oldum. Suratsızlık ettim diye korkuyordum.

Judy: (tatlı tatlı) Yok, yok. Her zamankinden pek farklı değildi.

Charles: Bu sabah evden ayrıldığım zaman gayet neşeli idim. Büyük bir servet kaybettiğimi değil, kazandığımı sanırdınız. Harpten döndüğümden beri nasıl yürüdümse tünele gene öyle yürüdüm. Tıdığım bir kaç kişiyi selamladım. Hepsi de benim gibi şehire iniyorlardı. İstasyona geldim. Orada da içeri girmeye savaştan her zamanki kalabalık vardı. Ansızın cesaretimi kaybettim.

Judy: Neden?

Charles: Neden mi? Bu son günlerde bir iki defa sanki bu işin altından kalkamayacakmışım gibi geldi bana. Geceleri aklımdan bir sürü şeyler geçirerek gözlerim açık yatarken, iflas edersen ne yaparım diye düşünürdüm. Kafamda uzun bir sürü planlar hazırladım, ferahlardım. Bu kötü işi pek alıfı bir şekilde neticelendirebilirdim. Eh, fırtınayı atlatmıştım, ve her şeye yeniden başlayabilecek bir hale gelmiştim. On iki senedir her gün yaptığım şeyleri tekrarlayarak hayatımın sonuna kadar sessizce yaşayabilirdim: şehire inmek, piyasayı tetkik etmek, eşyam alıp satmak. Ama o anda bana birden bire öyle geldi ki iflas benim için hürriyet ve hayat demek olacaktı. O tünel, trenlerine inmek yetişmek için koşuşan bütün o insan kalabalığı izle beni ölüme ve köleliğe götürüyordu. Bunun için şöyle bir dolaşayım diye dönüp Hampstead çayırına gittim.

Margery: Fakat Charlieğin, bunlar bir nevi sinirdir, yani harpten beri hepimizin başına gelen bir hal. O korkunç günleri atlatmış a olan bizler, hepimiz üzerimizde onun bu yadigarını taşıyoruz. Ben de taşıyorum, biliyorum, ve daima da taşıyacağım.

Judy: Ama anne sen kan kantine çalıştığı sırada hayatının en zevkli günlerini geçirmişsin.

Margery: Of Judy, bunu nasıl söyleyorsun? Sabahtan akşama kadar saatlerce ayak üzerinde idim. Bana düşen vazifeyi yapmağa kati karar vermemiş olsaydım, bu buna dünyada tahammül edemezdim.

Alfred: Sen o zaman daha bebektin Judy. O müthiş günlerde nelere katlandığı bilemezsin, inşallah öğrenmezsin de.

Judy: Görmedim ama gösümün önüne şöyle geliyorsunuz. Ateş altında olmadığınız zamanlar her zamankinden çok daha eğlenceli vakit geçirmişsinizdir. Bana kalırsa eğer ikinci bir harp çıkacak olsa oynaya oynaya giderirsiniz.

Alfred: Biz sırası gelince vazifemizi yaptık. Sırası gelince gene de yaparız.

Margery: Her halde istekle değimil iki gözüm. İçimizde ölüm korkusu ile.

Alfred: Ne büyük fedakarlıklara katlandığımızı takdir ediyor musunuz? Hem onlara sizin için katlandık.

Patrick: Bizim için mi?

Alfred: Evet, Judy, Dinah, Tim, ve senin için, sizin nesliniz için.

Patrick: Beni güldürüyorsun. Asıl biz sizin uğruna feda edildik.

Judy: Bundan da memnunuz zannediyorsan Alfred amca, yanılıyorsun.

Alfred: Olur şey değil. Harp başladığı zaman siz daha yeni dünyaya gelmiştiniz.

Neden size bu kadar katıksız zararı dokunmuş bir türlü anlayamıyorum.

Patrick: Anlıyamıyor musun? Ne tarafa dönsek karşımıza o çıkıyor. Bütün ömrümüzce sırtımıza yükletilmiş ağır bir yük. Bizim de öteki nesiller gibi yaşamağa hakkımız var, halbuki siz bunu daha başta elimizden aldınız.

Alfred: Harbi biz istemedikya. Bizi zorladılar.

Judy: Evet, harbi siz istemediniz, ama sizi harbe sokan da, devam ettiren de, harptan çıkaran da beceriksizlikleriniz oldu. Böylelikle hem kendi hayatınızı hem de bizinkilerinizi berbat ettiniz.

Margery: Ne nankörlük Judy. Sen her zaman her şeyin en iyisini gördün. Eminim ki senden başka kimse daha iyi fırsatlar eline geçirmiş değildir.

Patrick: Hayır anlamıyorsun anne. Bütün ömrümüzce, sıkıntı etrafımızdan eksik olmadı. Elbette bunlar üzerimizde bir iz bıraktı. Canlılığımızı kökünden baltadınız, dünyayı alt üst ettiniz, sonra bizde onu düzelterek kudret bırakmadınız.

Judy: Bir insan eğer iş bulamıyorsa sebebi bu harp, eğer gevşek ve ehliyetsiz iş sebebi b harp, eğer sahte bir çek düzüyorsa yahut karısının üzerinden bir ar daha evleniyorsa sebebi gene o harp. Yollar bozursa, trenler berbatsa gene harptan. Borçlarla, vergilerle elimiz kolumuz bağlanmışsa gene harptan.

Alfred: Onun arkasında bir sürü meseleler ve güçlükler bırakıp geçtiği muhakkak bunlarla uğraşmak lazım.

Judy: Peki ama bundan bize ne? Neden sizin budalalığınızın cezasını biz çekelim.
Charles: Çocuğun harp hakkındaki düşüncelerinde doğru taraflar da yok değil. ha. Daima dehşet içinde, daima doğuya maruz, daima aç da değildik. Pekala çok neşeli zamanlar da geçirdik.

Alfred: Sen ne dersen de, benim için devamlı bir felâket olmuştur.

Charles: Atma canım, çelik gibi olduğumuzu göstermek için bu gençlerin yanında daima yüksekte atıyoruz ama, hınzırların bize inandıkları da yok. Bunu beliyelim artık. Geçici de olsa beylik taslamak insanın hoşuna gidiyordu. Söylemeğe değmeyecek kadar az bir mesuliyet ve büyük bir otorite. Öyle zamanlar ~~simsarlık~~ oldu ki insan hiç vicdan azabı duymadan adam akıllı tenbelik de edebilirdi. Sonra bu işin heyecanlı tarafları da vardır. Harpten bütün kazancım: bir zatürrie, kalçamda bir yara, çatlak bir kafa tası ve gelip geçici bir yüzbaşılık oldu. Fakat bu öyle bir tecrübe ki kaçırmak da istemezdim.

Margery: Sağ salım dönmen de bir mucize idi.

Judy: Döndüğün zaman büyük bir inkisara uğramışsındır, değil mi baba?

Charles: Ölmediğimi düşünmekten çok zevk alıyordum. Otuzunda idim. Kendi kendime: "Eh, hayatımın en güzel beş senesini kaybettim ama, şikâyetten ne çıkar, geriye kalanının tadını çıkarmaya bakayım" dedim. Bunun üzerinden tam on iki yıl geçti. Bu gün artık genç de değilim.

Alfred: Sana kimse gençliğini ziyan ettin deyemez. Bir çokları gibi sen de harbin sonunda her şeye yeni baştan başlamağa mecbur oldun, muvaffak olmadın da sayılmaz. Mükemmel bir evin, bir otomobilin var. Karını mevkiinle mütenası yaşıyorsun. Çocuklarını birinci sınıf mekteplere gönderdin. Bir miktar da para biriktirdin.

Charles: Evet, aşağı yukarı elli bin sterling.

Alfred: Bunun da san ait olmayan bir suç yüzünden yok olup gittiği doğru ama, gerisi hala duruyor. Mevkiin hala da elinde, daha çok da para kazanabilirsin. Ortada şikâyet edilecek pek bir şey yok gibi geliyor bana.

Charles: Bir simsar elbette servetini sadece sağlam müşterilerinden kazanmaz. Hava oyuncularından da kazanır. Bu adam ister oyunun heyecanı ile çirpınan bir kumarbaz olsun, ister emek sarfetmeden para yapacağını uman bir budala, netice hep aynıdır. Parasının simsarın cebine akması bir zaman meselesidir.

Alfred: Bunu oyuncu artık kendisi düşünmeli.

Charles: Tabii. Fakat bazen şunu sormaktan kendimi alamıyorum. Hayatımı bu kadar tatsız tuzsuz yere harcayacak olduktan sonra bir çok defalar ~~niçin~~ niçin ölüm tehlikeleri atlatmayı göze aldım sanki.

Patrick: Okadar tatsız değil sanırdım baba.

Charles: Sen hiç borsaya gelmedin değil mi? Keşke bir gün oraya götürseydim seni. Çok aîfâ kadar ederdi.

Judy: Yabancılar girmez zannediyordum.

Charles: Hayır, giremezler ve eğer orada yakalanırlarsa itilip kakılmaya hazır olsunlar, şapkalarının falan da belki hali kalmaz.

Alfred: Onu kâtiplerinden birisi diyse belki içeri sokabilirdin, kimse farkına varmazdı. Çok eğlenceli bir yerdir ~~orası~~.

Charles: Tarif ermesi güç, kafa patlatıcı bir gürültü.

Alfred: İnsan sersem olur.

Charles: Her kes en yüksek perdeden bağırır, deli gibi oraya buraya koşar. İtiraf etmeliyim ki ilk bakışta insana ferahlık veren bir tarafı vardır. O çilingince kaynaşma insana heyecan dolu bir hayat hissi verir.

Alfred: Allah bilir ya öyledir.

Charles: Bir adamın iflasının borsada nasıl ilan edildiğini hiç görmedin değil mi Alfred?

Alfred: Hayır, görmedim.

Charles: İnsana dokunur. Tam saat üçte, meselâ (oturma odasının saati üçü vurur), tıpkı şimdi şu saatin çaldığı gibi iki memur mevkilerinde yer alırlar, bir cesedi selâmlıyarlarmış gibi şapkalarını çıkarırlar, ve tahtadan bir tokmakla üç defa vururlar. Herkes yukarı bakar. O öğütlü kesilir. Ansızın, sanki b bir bıçakla kesilmiş gibi. Öyle bir sessizlik çöker ki çit desen işitilir. Kaç defe işitir isen işit o ölüm sessizliği içersinde o tokmağın sesinin çınlaması insanın yüzyerini ürpertir. Bonolar kırık kısmındaki adam bir uçtan avazı çıktığı kadar bağırır, ve maden hisse senetleri kısmında duran üteki de tekrarlar: "Baylar, Wargrave, Battle ve ortakları adı altında ticaret yapan Charles Laurence Battle borçlarını ödemeğe muktedir değildir." Bu kelimeleri yüksek, boğuk ve kuru bir sesle okurlar. Bu çins şeyleri sık sık okumuşlardır da ondan. Soğra çekilip giderler. Bir an kimsecik kimildamadan durur. Ne kadar katı kalpli olursa olsun bu anı insana çok dokunur. Forsadaki arkadaşların hepsi iyi insanlardır, bir az da yufka yürekli dirler. Birisinin battığını düşünmek hepsine de istirap verir. Bu sadece bir talihsizlik eser olabilir. Gücünün neye yeteceğini kestirememek. Eger işin sağlamsa, batan arkadaşına acımağa gayret edersin, eger sallanıyorsan, acaba gelecek sefer sıra benim mi diye düşünmeye dalarsın. Evet, yalnız bir an için keder kalpleri doldurur, ve sonra, bir tek kelime konuşmağa vakit kalmadan, kesildiği kadar anı, o gürültü tekrar başlar. O müthiş gürültü. Wargrave, Charles ve ortakları adı altında ticaret yapan Charles Laurence Battle unutulmuştur. Dünya onu bir kenara bırakıp geçmiştir. (Ansızın holdeki telegon çalar.)

Margery: Bak bakalım kim Judy.

Charles: Eğer beni arıyorlarda yok deyiver. Ne kadar mühim olursa olsun aldım.

Judy: Peki.

(Judy çıkar)

Alfred: Eh, delikanlı, bu tehlikeyi atlattığına memnun oldum. Paralar suyunu çekti amağ gene kazanabilirsin. İnsan yaşadığı kadar ümidi de ölmez.

Dorothy: Bu günlerde çok mu endişe içinde idin Charlie?

Charlie: Eh, oldukça.

Margery: Bana neden söylemedin?

Charlie: Senin de üzülmenin mağnası yoktu da ondan karıcığım.

(Judy tekrar girer.)

Judy: Mr. Turner seninle konuşmayı pek çok istiyor, dışarda olduğunu söyleyince çok üzüldü.

Charles: Eksik olmadın. İnşallah tam bana yakışır bir evlat gibi yalan söylemişisdir.

Judy: Bana Alfred amcamı nerede bulmak mümkündür diye sordu, ben de onun burada olduğunu haber verdim. Telefon açık bekliyor.

Alfred: Acaba beni neden istiyor.

Dorothy: Gidip anlasan iyi olacak Alfred.

(Alfred kalkar ve gider.)

Margery: Bunun bizim yaz tatiline zararı olacak mı Charlie?

Dorothy: Marge işle şunu düşünüyorduk. Bu sefer Riviera ya gitsek hem de çocuklar için iyi olurdu.

Margery: Nehir kenarını ben de seviyorum ama, çocukları fransaya götürmek görgülerini çok daha artırirdiye düşünüyorum. Zaten şimdi her kes Antibes'e gidiyor.

Judy: Ah anne, fevkalade olur. Tim ile Dinah da beraber değil mi?

Dorothy: Babanıza bu işi henüz açmadım. Annenle ikimiz aramızda konuşuyorduk.

Margery: Tabii bütün bu işler başımıza gelmeden evvel.

Dorothy: (Judy'ye) Baban buradan uzaklaşmaz sanırım, ama sizin gitmenize bir şey demeyeceğine eminim. Ucuz bir pansiyon buluruz. Buradakinin daha fazla masraf etmeyiz zannederim.

Margery: Tabii çok tutumlu davranmak lazım gelecek.

Judy: Oh babacığım, ne olur razı ol. Ne kadar eğleneceğis değil mi? Pat?

Pat: Eh, fena olmaz.

(Alfred telaş içinde içeri girer.)

Alfred: Charlie, iflasının ilan edildiğini söylüyor.

Charles: (soğuk kanlılıkla) Ne olmuş sanki.

Alfred: Müthiş heyecan içersinde. Ben her şey yoluna hondu zannediyordum diyor. Charlie, bu doğru değil değil mi?

Charles: (istihfafla) Evet dostum, oradaki memur elindeki ufak çekicini döve döve yerine çıktı ve zamvalli Charlie'ın çek de topu attı.

Alfred: Yalan söylüyorsun Charlie. Ne söylediğinin farkında değilsin. Allah aşkın aklını başına topla canım.

Margery: Of Charlie, ne oldu?

Alfred: (ısrarla) Ne demek istiyorsun Charlie?

Charles: Sadece şunu. Borsada bir adamın iflasının nasıl ilan edildiğini canlı canlı anlattığım tam o dakikada benim iflasım ilan ediliyordu. Hatırlıyor musunuz, saatin üçü çaldığına dikkatinizi çekmiştim.

Pat: Bu bayagi tiyatro numaralarından nefret et ederim.

Charles: Benim ise hoşuma gider. Daha basit bir adamın galiba.

Judy: İnsan babamın hiç şaka sevmediğini bilmese bize muziplik ettiğini sanedecek.

Charles: Saat üçe yaklaşıyordu. Ne olacağını kestirdiğim için Hampstead çayırında içime bir gariplik çöktü, dostlarımın yanında bulunmağa şiddetli bir arzu duydum.

Margery: İnanmıyorum. İnanılacak gibi değil ki.

Charles: Can çekişen bir yaban öküzü son dakikasının yaklaştığını anlyınca sürüden ayrılıp tek başına bir tarafa çekilir derler. Bu bakımdan ben ona hiç benzemiyorum.

Alfred: Ben her zaman böyle şaşırıp kalmam ama, bu sefer adam akıllı afilladım, itiraftan da çekinmiyorum. Alacaklıların ile pek alâanlaşabilirdin, Charlie.

Charles: İstemedim.

Alfred: Arthur Letter'dan aldığı çek cebinde idi.

Charles: Hala da duruyor. (cebinden bir çek çıkarır, Alfred'e uzatır.) Ne olur, şunu kendisine gönder, bu lütfünden istifade etmemmeğe karar verdiğimi de söyleyiver.

Alfred: Bunda bizim bilmediğimiz bir taraf var, tereddütsüz söylüyorum.

Margery: O halde mahvolduk damak.

Dorothy: Of Margery, ne müthiş.

Alfred: Haydi bakalım sen dışarı Dorothy:

Dorothy: Peki. (Margery'ye) Bana ihtiyacın olursa bahçedeyim şekerim.

Margery: Peki canım.

(Dorothy çıkar.)

Judy: Bizim de çıkmamızı istiyorsan gidelim Alfred amca.

Charles: Hayır, hayır, kalın. Söyliyecek bir iki şeyim var, sizi de epeyce alâkadar eder.

Pat: Fakat eğer iflas etti isen çok kötü vaziyete düştük baba.

Charles: Belimizi doğrultamayacak kadar oğlum.

Pat: Bu kadar neğelenecek ne var anlamıyorum.

Alfred: Ben dem öyle vallahi. Cebinde kendisini kurtaracak çek durup dururken babam iflasına razı oldu.

Pat: Peki amam, maksadı ne?

Alfred: Başına böyle bir felâkettir geldi, ama bu sadece onun başına gelen bir iş değil ki. Omürlerinde kaç defa dünya kadar para kazanıp kaybetmiş bir sürü simsar tanırım. Borsada batıma ile parlaması aynı şekilde karşılamak lazımdır.

Pat: İnsan cesaretini asıl batıp mahvolduğu zaman göstermeli.

Charles: (gözlerinin içi gülerek) Haklısın oğlum, sen de yekında bu cesareti göstermek fırsatını bulacaksın.

Alfred: Fakat bunca yıllık firmayı batırmaya gönlün nasıl razı oldu?

Charles: Kalbimi çelikleştirdim. Ama, bir as x evvel saat üçü çalarken mideme garip bir şeyin saplandığını saklayacak değilimya.

Margery: Halbuki zavallı baban işiyle ne kadar öğünürdü. Charlie her zaman Londra şehrinde kendisinininkinden daha sağlam bir firmanın bulunmadığını söylerdi.

Alfred: Peki şimdine yapacaksın?

Charles: (gelişi güzel) Başka memlekete gideceğim.

Margery: (teleşe) Fena şeyler yapmadınız? Seni tevkif etmeyeceklerya?

Charles: Hayır, hayır karıcığım, hareketim her ne kadar şerefsiz olursa olsun kanına aykırı ~~ki~~ bir şey yapmadım.

Margery: (bitkin) Şu simsarları insan bir türlü anlayamıyor. Öyle tuhaf bir iş ki.

Alfred: Allahım. Ayıkla pirincin taşını şimdi. Allah aşkına ~~Alfred~~ ^{Charlie}, maksadını açıkca anlat. İnsan eğlence olsun diye insan intihar etmez ki.

Charles: Bunun izahı gayet basit. Bu asbah şu neticeye vasil oldum ki, değmez.

Alfred: Ne?

Charles: Şu sürdüğüm hayat. Şu gılip geçen on iki senedir her gün aynı tünelle şehre inip duruyorum. Bütün günümü hisse alıp satmakla geçiriyor ve gene tam on iki senedir aynı tünelle ere dönüyorum. Gık dedim. Usandım. Artık bundan e sonrakı itibarın kölesi olmak istemiyorum. Onunla hiç bir alacağım kalmadı. Bak, (pirıldayan silindirini alır) işte makamımın arması. Bu mevkiimin ve itibarımın sembolüdür. Düzgün, parlak, yenix ve gösterişli. Şuna bir bakın. Şu hasislik hülyalarının ötesindeki zenginliği temsil ediyor. Yere batsın. (şapkasını yere fırlatır, üzerine basar, ve bir tekme ile öteye yuvarlar.)

Margery: Charlie, Charlie, Charlie. Evvelce şapkalarına ne kadar meraklı idin. Of allahım, şimdi biz ne olacağız.

Pat: Baba öyle dram kaşramanı gibi davranman muhakkak lazım mı?

Charles: Heyecan anlarında bu hale her şes düşer, evlatcığım.

Judy: Peki, bizi ne yapacaksın?

Charles: Sizi terkedip gideceğim.

Pat: Ne kadar zaman için?

Charles: Bütün.

Pat: (büyük bir hayretle) Neden?

Charles: (gayet tabii) Çünkü artık sizden usandım.

Pat: Bizden usandın ha? Judy'den benden usandın?

Charles: Evet, senden ve Judy'den usandım. Siz benden usanmadınız mı?

Pat: O başka. Sen bizim babamızsın.

Charles: Neden başka olsun?

Pat: İnsanlar daima analarından babalarından usanırlar. Yaratılıştır bu.

Charles: Öyle mi?

Pat: En nihayet onlar iki ayrı neslin insanıdır. Orta yaşlılar da tabiatıyla sıkıcıdır.

Charles: (gülerek) Orta yaşlılar da gençleri can sıkıcı bulabilirler, bu ihtimal hiç aklına gelmedi mi?

Pat: Hiç gelmemişti.

Charles: Gelsin öyle ise.

Pat: Ama neden? Gençler can sıkmaz ki.

Charles: Ya, sıkmaalar ha?

Pat: Ne diye sıkacaklar. Onların gençlikleri var, neşeleri yerinde, fikirlerle dolup taşıyorlar. Öyle değil mi anne?

Margery: Evet canım, tabii.

Pat: Judy ile benim sıkıcı olduğumuzu söylemek ne manasızlık. Bu ev bizsiz nasıl olurdu acaba? Bir mezar. Yemeklerde sofraya hayat ve can veren biziz, değil mi Judy?

Judy: Elbette.

Pat: Nime istersen sor, herkes aynı şeyi söyliyerektir. Her kes bizim için ne canlı çocuklar diyor. Eğer sen ~~ki~~ bizi sıkıcı buluyorsan o senin kendi budalalığın.

Margery: A, çok ayıp Pat. Babana böyle şeyler söylememelişin.

Pat: Bunları kendisi istedi. Hepsinin allah belasını versin. Başka nasıl isimlen direbilirdim.

Margery: Bilmiyorum yavrum.

Patrick:Nankörlük.

Charles:Senin öteki yaşatlarından daha can sıkıcı olduğunu sanmıyorum.Belki de seni daha iyi tanıdığım için bana daha çok usanç veriyorsun.

Patrick:Fakat yalnız gençliğin kendisi ka'fi gelmez mi?Bu zamanda en mühim işe şeyin gençlik olduğunu nasıl olur da anlamazsın.İşte bizim nesil bunu keşfetti de onun için sizden bu kadar ilerdeyiz.Judy,ne demek istediğimi sen anlıyorsun değil mi?

Judy:Tabii anlıyorum.~~Her~~ Babamlar gençken bir an evvel yaşlanmayı isterlermiş.

Patrick:Ha şöyle.Biz istemiyoruz.Biz gençiz ve gençliğimizin tadını çıkarmak istiyoruz.Dünya tarihinde ~~ilk~~ ilk defa olarak bu büyük kıymeti biz taktir etmiş bulunuyoruz.

Margery:Elbette,genç olmak ne güzel şey .

Patrick:Biz olmasak hayatınız bir hiç olur.Sizin hayatınıza getirdiğimiz neşeyi,canlılığı ve enerjili bir düşünün.Yani demek istiyorum ki bize sıkıcısı-niz ~~deniz~~ tahkirdir.Kendi kendimizi metetmek gibi olmasın ama,hiç çekinmede söyleyebilirim ki ,bu söz Judy için de benim için de hiç yerinde bir söz de gildir.

Judy:Çok doğru.

Charles:(tatlı tatlı)Gençlerin konuşmalarının orta yaşlılara ne kadar tatsız geldiğini acaba hiç aklınızdan geçirdiniz mi?Gevezelik,gevezelik,boşu boşuna gevezelik.Sırf kendinizi konuşturmak için.Hiç bir şeyden anlamazsınız dilinizi tutacak kadar ızanınız da yoktur.En malum şeylerdeki dünyayı sar - san keşifler miş gibi bahsedersiniz.Öyle bir ağır başlılık takınırsınız,ken dinizi öyle bir beğenirsiniz,hükümlerinizde öyle katırsınız ki .Bomboşsunuz.Sizin için bir tek mazeret genç olmanızdır.İnsan size karşı sabırlı davranmağa gayret ediyor.Fakat allahım,sizi hoş bulduğumuzu sakın zanmayın.Biz de sizi tahammül edilmeyecek kadar manasız ve tatsız buluyoruz.

(Judy gülmek ister,nefesini tutar.)

Patrick:Sesini kes Judy,gülünecek şey değil bu.Baba sana şunu söyleyeyim,bu artık son.Bu evin içersinde neşeli,şen ve hoş görünmeğe bir daha niyetim yok.Allah bilir,kolay bir iş dağıldı ama,elimden geleni yaptım.Fevkalâde çok ga-ret sarfettim,ama artık bitti.Bu işle hiç bir alakam kalamamıştır.

Judy:Bizi hiç de mi sevmiyorsun baba?

Charles:Hayır.

Margery:Aman Charlie,bu ne acı söz böyle.Kendi çocuklarını sevmemek insanın ne nasıl elinden gelir?

Charles:Onları bebekken çok seviyordum ama artık büyüdüler ve beni ilgilendir-miyorlar.

Patrick:(hatırı kırılmış)Çok gayri tabii.

Charles:Öyle mi?Ben hiç zannetmiyorum.Çocuklar küçükken insan onlara düşkün o-luyor,tıpkı bir kedi veya bir köpek yavrusunu sever gibi.Yaşamak için bizi elimize baktıklarını bızlmek insana dokunuyor.Bizi harikülâde bulmaları da insanın gururunu okşiyor,ama insan farkına varmadan bir gün bakıyor ki hep si de kendi başlarına buyruk bir genç kız veya delikanlı pımuşlar.Artık ~~ne~~ bizim bir parçamız değil,ayrı birer şahsiyettirler,bize yabancıdırlar.On-ları sevmenin manası kalır mı?

Patrick.Senin için Judy ile benim bir köpek yahut kedi yavrusundan fazla bir şey ifade etmediğimizi mi söylemek istiyorsun?

Charles:Hayır,sadece köpek yavruları büyüdükleri zaman anaları ~~ve~~ babaları içi ne ise sizin de benim için ondan başka olmadığınızı söylemek istiyorum.

Judy:Ama olsaydık çok acınırdın,değil mi baba?

Charles:Çok.Biriniz hastalansanız ne korkular geçirirdim.O zamankler size pek düşkümdüm.Her ikinizin de gürbüz ve sıhhatli büyümeniz belki bir talihsizlik olmuştur.

Patrick:Sırf babalık hislerini tahrik etmek için çeşit çeşit hastalıklara ya-kalanmamızı isteyemezdin ya.

Charles:Haklısın Pat.Sizi bu kadar sıhhatli olarak yetiştirebildiğim için ne kadar övünsem yeridir.

Patrick:Ben se bizimle ne kadar iftihar ettiğini zannederdim.Hiç bir sınıfta

- derecem beşinciden aşağı düşmedi. Leyli talebe teşekkürünün başında hep ben vardım. Futbol takımının kaptanı idim, hem de ragbi takımında oynardım. Bitaraf düşünen her kes senin için iftihar edilecek bir evlat olduğumu söyler.
- Charles: Biliyorsun insanın çocukları ile iftihar etmesi doğrusuna ararsan ken disisi ile iftihar etmesi demektir. Ben bu kadar çığ bir insan değilim.
- Patrick: Ne diyeceğimi bilemiyorum artık.
- Charles: Beni çok mu seversin Pat?
- Margery: Elbette sever Charlie. Hiç kimsenin çocuğu bizimkiler kadar anasına ba- basına düşkün değildir.
- Charles: Bırak da kendisi cevap versin.
- Patrick: Ne demek istediğini anlayamıyorum. Ben de seni her kesin babasını sev- diği kadar severim. Beni kendine delicesine düşkün edecek bir babalık et- miyorsun ki.
- Charles: Ölseydim bir ez eglardın değil mi? Bu yerinde olurdu, hem senin ne iyi bir evlat olduğumu gösterirdi. Fakat görüyorsun ki sapsağlamım. Beni bir Beni bir baş belası gibi görüyorsun değil mi? Benden para istemeğe gelmen benim de onu nereye harcayacağını öğrenmek istemem canını sıkıyor değil mi?
- Patrick: Eh doğrusu öyle, benim yaşında her kes kendi kendisinin efendisi olmak ister.
- Charles: Kendine mahsus bir apartmanın olsa idi ne kadar fevkalade olurdu, bunu hiç düşünmedin mi?
- Patrick: Konuştuklarımızla bunun ne alakası var, anlamıyorum.
- Charles: Yok, aile hayatından pek zevk almadığını söylemek istiyor değilim.
- Patrick: Tabiatın kanunlarını & değiştirecek değilsin ya. Anaların babaların ço- cuklarına fevkalade düşkün olmaları ~~adattir~~ tabiidirama çocukların onlara aynı derecede düşkün olmalarını beklememelisin.
- Margery: A, Pat.
- Patrick: İnanmazsan Alfred amcama sor, o halden anlar. Ben çocuklarımı ne kadar seversem ille onlar da beni okadar sevsinler demez.
- Alfred: Bu işte çok yanılıyorsun delikanlı. Dünyada birbirine bizden daha bağı bir aile gösteremezsin. Fakat itiraf etmeliyim ki ~~ben~~ benim yavrucuklarım sizin yetiştirdiğiniz tarzda büyütülmeler. Dorothy ile ben kendimizi çocuk- larımıza birer arkadaş bildirdik. Bizi kendi atlarımızla çarşılarını on- lara işte bunun için öğrettik. Bizim aile hayatımız çok eğlencelidir. ~~Bir-~~ birimizle nasıl takıldığımızı bilirsin. Onlar bana bir büyük ağabey gözüy- le bakarlar. Hatta benim şakalarımı kahkahadan kırılırlar.
- (Patrick ile Judy birbirlerine manalı manalı bakışırlar.)
- Charles: Şu neticeye vardım ki sizin gibi zeki ve akıllı çocuklar bensiz de pek alârahat rahat yaşayabilirler. Benim de işime geldiği için elinize bunu ya- pacak fırsatı vereceğim.
- Patrick: Fakat ne ile geçineceğiz? Judy sokaklara düşmeğe mecbur olacak demektir.
- Judy: Sersemlik etme Pat, siz oğlanlar ne kadar da cahilsiniz.
- Patrick: Peki, eğer ~~babam~~ babam bizi meteliksiz bırakırsa sana bundan başka yapacak bir şey kalıyor mu?
- Judy: Bilmiyor musun ki harptan beri amatörler profesyonellerin ekmeçlerini el- lerinden aldılar. Bu gün hiç bir kız kendisini satarak mükellef bir hayat süremiyor.
- Margery: Judy, Judy, neler söylüyorsun? Hem bu yaşta. Bu dünyanın sonu neye varacak bilmem ki.
- Patrick: Cambridge'de nasıl okuyacağım, baroya nasıl gireceğim?
- Charles: İşçi partisinin mebusu olarak parlamentoya girmeyi hala kuruyor musun?
- Patrick: Elbette, işin sonu oraya varacak.
- Charles: Bilmiyor musun işçi partisi ancak oraya girmek kazançlı bir şey görü- nünce girip bütün nimetlerine konan sizin gibi adamlardan artık çekinmeğe başladı?
- Patrick: Onların bizim sınıftan mebuslara ihtiyaçları var.
- Charles: Saint Paul'u hiç aklına getirdin mi? Bir çadırcı idi biliyorsun. Ama bun- dan öyle büyük bir şöhret yaptı ki kendisine.

- Patrick: Aman sende baba, ciddi şeyler konuşuyoruz, ortaya bir dini çıkarma.
- Charles: Bana bak, işçi olsan senin için daha iyi olurdu, mesela ateşçi yahut mesela bir çöpcü.
- Patrick: Ben mi?
- Charles: Proleteryanın iç yüzünü tanımaya bak oğlum. İlerde bir mevki ele geçirmek için mücadele ederken Eton'liya ve Oxford'luya karşı elinde bir kozun bulunur.
- Alfred: Atıyorsun Charlie, çocuklar yetişirken, sonra da hayata atılmaları baba-larının rehberliğine muhtaçtırlar. Bu müşkül anda onları yüz üstü bırakamazsın ya?
- Charles: Bırakamaz mıyım, bekle görürsün.
- Alfred: Beş parasız ha?
- Alfred: Hayır, pek beş parasız değil, bunu yapmak için bendeki cesareten daha fazlası lazım.
- Patrick: Peki ama baba, varlığını yığını kaybetmedin mi?
- Margery: Sıkımsarların bir çoğunun bir köşede alacaklılarının el uzatamayacakları bir kaç kuruşları bulunur.
- Charles: Ne yazık ki benim yok. Zira şimdiye kadar bütün ömrümü bir şeref örneği olarak geçirdim.
- Patrick: Öyle ide meteliğin bile yok.
- Charles: Alacaklılarım ile uzlaşsayım bütün sevetimi ortaya atmaya mecbur olur-dum, ama iflas ettim. New York bankalarından birinde yirmi bin lira değerinde bonom var.
- Patrick: Oh.
- Charles: Namuslu bir adamın yapacağı iş onu da alacaklılarının eline teslim etmektir. Manen hakları var bence.
- Alfred: Ne yazık ki öyle .
- Charles: Görüyorsunuz ya avukatım da aynı fikirde. Onları elimde tutmanın efendie bir hareket olmadığına eminim. Buna rağmen tutmaya karar verdim.
- Alfred: A, Charlie, yapamazsın.
- Charles: Kanunen mi?
- Alfred: Kanunen elbette olur ama, vicdanen olmaz, çirkin düşer. Destların sana sahtekâr gözile bakarlarsa demek istiyorum.
- Charles: Haksız yerede değil, fakat, iyice düşündükten sonra bunun istihamı kaçır-mayacağı, uykularımı bozmayacağı neticesine vardım.
(Judy gene ufak bir kahkaha atar.)
- Margery: Kıkırdama Judy, çok ciddi konuşuyoruz. Babanın şerefi bahis mevzuu.
- Charles: Benim için işi açık yol var, felaketten kurtardığım yirmi bin bana sene-de aşağı yukarı bin lira getirir. Bu miktarı kendime ayırıp yaşayışımı ge-lirime uydurabilirim. Fakat bunun çok hoykâmlık olacağını zannediyorum.
- Margery: Zavallı çocukların, Londra sokaklarında avuç açıp ekmek dilenemezler.
- Charles: Böyle şeylerde pek vicdanlıyım, çocukları ve karımın yokluk içinde oldukları düşüncesi aklıma geldikçe hiç sanmam ki tamamen mesrû olayım.
(Margery irkilir, âsonra kocasına şaşkınlık ve endişe ile bakar)
- Margery: Ama, Charlie.
- Charles: (sözünü keserek) Diğer yol da elimde avcumda ne varsa çoluğuma çocuğuma verip tek başıma ve ihtiyaç içinde yaşamaya devam etmek. Bu asilce bir hare- ket olurdu ama, bana kalırsa manasız. Önun için onbeş bini size verip beş bi-ni kendime ayırmağa karar verdim. Beş binin faizi beni ne zaman olsa açlık-tan kurtarabilir.
- Margery: İyi ama, ben seninle gelmiyecek miyim?
- Charles: Yok hayır karıvığım, bu senin için çok â sıkıcı bir şey olur.
- Margery: (hayretle) Bunu demek istediğin bir an bile aklıma gelmemişti.
- Charles: Gelmedi mi? Halbuki gayet açık söylediyimi sanıyordum.
- Margery: Hiç farkında değilim, sen anlıyabilir midin Alfred?
- Alfred: Bana hiç sorma Margery, tepesi aşağı mı yoksa ayaklarının üzerinde mi â duruyorum bilmiyorum.
- Margery: Anlamıyorum, bu kadar gülünç bir şey hayatımda ilk defa işitiyorum. Ka-rını yüz üstü bırakıp gidacağını böyle yüzsüzlük laf arasında nasıl söyler-sin? Kavgasız, hadisesiz. Daha iyi bir iş bulduğu için ayrılacağını haber ve-

ren biz şöför gibi.

Charles: Hayır, onun gibi değil. Senelerce çalıştıktan sonra dinlenmeği hakkettiğini yavaş yavaş efendilerine açan bir emektar gibi.

Margery: Sağma. Çocukları ve beni böyle bırakıp gitmene hiç bir sebep gösteremiyorsun.

Charles: Epeydir hocalık ve babalık ediyorum. İnsan bir işi, onda fayda görmüyor zevk almıyorsa artık bırakmalı.

Margery: Peki ama, seni sıkıyor muyum Charlie?

Charles: Biraz. Hayır, yalan. Fevkalâde.

Margery: Akli başında değil Alfred.

Alfred: Benim de demindenberi bunu düşünüyorum. Charlie, aklını kaçırdın sen.

Charles: Öyle olsa farkına varmazdım dersin?

Margery: İnsanın hatta bazen en yakınları, en sevdikleri bile farkına varmazlar. Şükür allaha ailemde hiç böyle bir şey görülmemiştir.

(Telefon çalar.)

Aman bu da.

Charles: Bakiver Pat, eğer beni arayanlarsa dışarda olduğumu söyle.

(Patrick bir kelime söylemeden gider.)

Margery: Beni de beraber götürceğini zannemiştım. Fransada yahut İtalyada yerleşmek istediğini sanmıştım. Orada ucuzca yaşayabilir, bol bol golf oynardık.

Charles: Sen bu hayattan nefret ederdin, Margery.

Margery: Hoşlanırdım demeyorum. Fakat ben senin karınım, eğer bunlar üzerine düşen bir vazife olduğuna hakikaten inanırsam razı olurum elbette. Tabii e zaman biz takım kibar insanlarla da tanışardık.

Charles: Senden böyle bir fedakârlık istemeği aklımdan bile geçirmem.

(Pat içeri girer.)

Patrick: Mr. Turner. Senin burada olduğunu söyledim, telefonda bekliyor.

Charles: Allah belasını versin. (Süratle dışarı çıkar.)

Margery: Of allahım, ne yapacağız?

Alfred: Bilmem. Bırakın da Charlie ile ben yalnız konuşayım. Bu türlü işlerle uğraşmaya alışkınımdır. Şunu dârecrübe ettim ki, her iki tarafın ağzından tahir kaldırmaz bir söz çıkmaya meydan vermeden, her iki tarafın da destine olan bir insanın araya girmeşi çok daha hayırlı oluyor.

Margery: Öyle şaşırdım kaldım ki. Bu kadar senmeden sonra Charlie'nin değişmesi ne hadar garip şey demek istiyorum.

Judy: Gel anne, Alfred aksam çıkamıza istiyorsa babam dönmeden çabucak gitsek daha iyi olur.

Alfred: Evet, daha münasip olur. Ben gimdi vaziyeti anlarım.

Margery: Eger onunla beraber gitmem hakkında bir şey söylemiş olsaydı kendisine: "Charlie, ben yalnız biz zevce değilim, aynı zamanda anayım da. Çocuklarımı bırakmam. Artık senin için hiç bir şey ifade etmediğime inanıyorsan, durma git. Fakt dostea ayrılma çarelerini arayabilirdin." derdim. Fakt beni eger istemiyorsa, vaziyet büsbütün başka.

Alfred: Ne demek istediğini bir türlü anlayamadım.

Margery: Gayet açık. Bana o şekilde muamele edilmesine bir an bile müsaade edemem. Her şeyden evvel düşünülecek bir kadınlık gururum var.

Alfred: A, evet, elbette. Onu unutmuştum. Haydi canım, haydi dışarı.

Margery: Pekalâ.

Patrick: Doğrusu bir az kaçırmış bana kalırsa. Bize sıkıcısın demek, bu akli başında olan bir adamın edeceği laf mı?

Margery: Acaba bir doktor çağırsak daha iyi olmaz mı? (Judy'ye) Babanın şapkasını bana ver sana bakayım canım.

Judy: (Şapkayı alarak) Al.

Margery: (Şapkayı güğsüne basarak) Zulümle öldürülmüş zavallı bir yavruya benziyor. Bana şu ermeni halk türkülerini hatırlatıyor.

(Alfred'i yalnız bırakıp çıkarılarken Charles içeri girer.)

Charles: Hayrola, ötekiler nerde?

Alfred: Ben göpdüdim. Seninle bir az konuşmak istiyorum da.

Charles: Teledondaki Bartix Turner'di:

onları.

Alfred: Ne istiyor?

Charles: (fak bir tebessümle) İyi dost. Onunla daha bir kaç arkadaş aralarında, tekrar eski yerime dönmem için lazım olan parayı vereceklermiş.

Alfred: Vay canına.

Charles: Söyleyen iyi söylemiş, iyiliğe mukavemet göstermek kuvvete göstermekten çok daha zormuş.

Alfred: (hevesle) Kabul ettin mi?

Charles: Hayır, ~~ama~~ edemezdim. Ama pek sarsıldım, sözü kısa kesmeğe mecbur oldum. Ona kendi işine bakmasını söyleyerek telefonu kapadım.

Alfred: Ah Charlie, neden bu kadar aptallık ediyosun?

Charles: Şu dakikada beni azarlama Alfred, çok üzgünüm.

Alfred: Azarlamıyacagım oğlum, fakat mademki yalnız kaldık, asıl meseleye gelelim. Oyunn bırak da aç elini görelim. Maksadın ne?

Charles: (kendine gelerek) Neden bahsettiğini merak ediyorum Alfred.

Alfred: (gayet açık) Haydi gel canım, Alfred amcana doğrüyü söyle. Bunda bir kadın parmağı var. Elinden gelirse Yok de!

Charles: Yok diyorum.

Alfred: Alfred amcanın böylelikle gözünü boyayamazsın, o kaçın kurasıdır. Böyle işini, karını, çocuğunu bırakıp gidiyorsun. Bu bir kadın için değil iş ben kafamı keserim.

Charles: Kes öyle ise.

Alfred: Haydi söyle canım, eski bir dosta inanabilirsin. Ben halden anlarım. On dokuz senedir evli olduğumu biliyorum. İnsan arasına bir değişiklik ister. Evlilikten usandısana sana suç bulmıyacagım. İstersen eğlencene devam et. Hayat çok kısa, ve mazarda yatacağımız günler ise çok uzun. Fakat bir az mantıklı ol, insan güzel bir yüz uğruna mesut bir yuvayı dağıtmaz. Yani, evet, ne demek istediğimi anlıyorsun tabi. Değmez. Bunu yapma oğlum, yapma bunu.

Charles: Alfred'ciğim, bu güzel kız işlerini sen benden iyi bilişsin.

Alfred: (şaka ederek) Mesleğim beni onlarla ara sıra ~~karşı~~ karşılaştırıyor. Elbette ben de insanım. Fakat onların aile hayatına burunlarını sokmalarına katıyen müsaade etmem, katıyen.

Charles: Hiç senede iki yüz elli lira gelirli ve orta yaşlı ~~bir~~ bir adamla ömrünü tüketmeğe razı olanak bir güzel kısa ~~karşı~~ rasladın mı?

Alfred: Demin Margery bir kenarda saklı bir kaç paran var dediği zaman doğru söyledi gibi geldi bana.

Charles: Beş param yok.

Alfred: Haftada beş sterling ile geçineceğini mi bana yutturmak istiyorsun?

Charles: Zarurî ihtiyaçlarımı gidermeğe pekâlâyeter. Lüksün şu iyikliği vardır ki, bir kerre ona mlik oldun mu, kolaylıkla onsuz yapabilirsin. Bir oto-mobile sahip olmasaydım, bütün günlerim daima onu arzulamakla geçirdi. Yirmi senedir bir otomobilim var, şimdi tabana kuvvet yürümeğe pekâlâhazırım. Fakat yekâne gayesi ruh ile hedeni birarada tutmak olan bir işle de ömrümü tüketmeğe niyetim yok.

Alfred: Eger bir kadınla başını alıp gitmiyorsan, niçin gittiğini anlıyamıyorsun vesselâm.

Charles: Hayatımın geri kalan kısmını hendileri için bir alaka taşımadığım insanlar uğruna canımı sıkarak geçirmeğe niyetim yok. Kendime göre insanlar istiyorum. Bakmakla mükellef olduklarıma karşı üzerime düşen her şeyi yaptığımı zannediyorum. İstikbalim de artık benim olsun.

Alfred: Peki ne yapacaksın?

Charles: Daha hiç bir fikrim yok, düşünceğim.

Alfred: Kafanda gizli her halde bir şeyler vardır.

Charles: Yaşanacak bir tek ömrüm var. Maziyi düşünüp harpte bütün ölenleri hatırladıkça, onu hisse alıp satmaktan, servet kazanıp kaybetmekten daha faydalı bir yolda kullanmak istediğimi anlıyorum.

Alfred: Oğlum, hiç düşündeden atıyorsun. Kendi kendilerine yaşamak isteyen kadınları çok işittik, ama kendi keyfine göre yaşamak arzudunu gösteren bir erkeği kim işitmiştir. Olmıyacık şey.

Charles: Onların üstünlüklerini kabul etmekle kadınlarla lüzumundan fazla iltifat göstermiş olmaz mı?

- Alfred: Bazen benim de usanç duymadığımı sanıyorsun? Dorothy dünyanın en iyi kadınıdır ama, ara sıra o bile insana usanç veriyor. Kadınlar öyledir bilirsin. Bazı pazartesi sabahları yazıhaneye gitmeyi canım hiç istemez. Fakat kendi kendime: "Haydi bakayım Alfred, bu iş böyle sökmeyiş, iş başına delikanlı" derim.
- Charles: VE mükafatın da ortada. Karından gördüğün itibarla hemşehrilerinden gördüğün hürmet.
- Alfred: Eger her kes seni ~~g~~ gibi hareket etseydi cemiyetin hali ne olurdu acaba? Yani demek istiyorum ki bu terakkiye, ~~ve~~ medeniyete vesaireye ~~şakıkk~~ ~~riki~~ vesaireye son verirdi .
- Charles: Her kesin yaptığını yapmağa mecbur olduğumuzu düşünmek bence budalalık. Bir çokları beşikten mezara kadar her kesin gittiği yoldan yürürler, bu hallerinden de memnundurlar. Onlara bir şey dediğim yok.
- Alfred: Bir dakikanın heyecanına kapılarak yuvanı dağıtmak, hayatının akışını ~~ve~~ bozmak, ne büyük bir delilik. Bunun üzerinde bir iki saat ya düşündün, ya düşünmedin.
- Charles: Belki kafamı ancak bir iki saat yordum. Ama içten içe beni on ~~ve~~ iki yıldır meçgul ediyor.
- Alfred: Pişman olacaksın, hem ömrünün sonuna kadar pişman olacaksın.
- Charles: İnsan ömrünün sonuna kadar bu tehlikeyi göze almalı. Sonradan pişman olmaktan korkulsaydı kim evlenirdi? Hayat karanlıkta bir sıçrayıştan başka nedir, söylesene?
- Alfred: Bedbaht olacaksın biliyor musun?
- Charles: Neden? Olacakmışım? anlamıyorum. Kolay neşelenirim, taşkınlığım yoktur, düşkün olduğum şeyler de çok azdır.
- (Dorothy bahçeye bakan pıncereye gelir ve içeri ~~ve~~ seslenir)
- Dorothy: Sözüünüzü kestim, affedersiniz ama, Margery ne oldu diye merak ediyor.
- Charles: Gel içeri, Alfred'le bir az konuşuyorduk, bitirdik.
- ~~Margery~~ Alfred: Margery sana anlattı mı?
- Dorothy: Anlattı, o da gelsin mi artık.
- Charles: Ben bir iki dakikaya kadar hazır olurum. ~~Fak~~ Yukarıya toplanmaya ~~ve~~ elbisemi değiştirmeye gidiyorum.
- Dorothy: (hayrete düşerek) Hemen gitmiyorsun ya?
- Charles: Hemen gidiyorum. Bir işe karar verince derhal yapılmazsa vakit boş yer harcannış olur.
- Alfred: Fakat Charlie, bu gün gidemezsin.
- Charles: Neden? Yalnız ufak biz çanta götüreceğim.
- Alfred: Bütün işlerin yüzüstü. Görülecek bin türlü hesabın var.
- Charles: Hepsi saha emanet ~~ve~~ Alfred. Ne ehil bir avukat olduğumu bilirim.
- Alfred: Bu şekilde kaçıp gitmen çok şüphe uyandırıyor. Yani muhakkak bir gürlükopacak demek istiyorum. Doğrusu burada kalıp ~~şakıkkkkkkkkkkkkkk~~ onları karıştılamak düşer sana.
- Charles: (neşe içinde) Hiç de senin fikrinde değilim. Arka kapıdan yavaşca çıkıp sivişip gitmek çok daha münasip olur bana kalırsa.
- (Charles süratle dışarı çıkarken perde iner.)

(Perde açıldığı zaman Charles, Alfred, Dorothy sahnededirler.)

Alfred: Fakat Charlie, bugün gidrmezsin.

Charles: Neden? Yalnız ufak bir çanta götüreceğim.

Alfred: Bütün işlerin yüzüstü. Görülecek bin türlü hesabın var.

Charles: Hepsi sana emanet. Ne ehil bir avukat olduğunu bilirim.

Alfred: Bu şekilde kaçıp gitmen çok şüphe uyandırıyor. Yani muhakkak bir gürültü kopacak demek istiyorum. Doğrusu burada kalıp onları karşılamak düşer sana.

Charles: (neşe içinde) Hiç de senin fikrinde değilim. Arka kapıdan yavaşca çıkıp gitmek çok daha مناسب olur bana kalırsa.

(Charles süratle dışarı çıkar.)

Dorothy: Hiç bir şey anlayabildin mi Alfred?

Alfred: İnsan tabiatını bilirim ben. Bu işte bir kadın parmağı var, eminim.

Dorothy: (ona çabuk bir göz atarak) Bunu kendisine de söyledin mi?

Alfred: Evet söyledim, yok diyor.

Dorothy: (biraz gülererek) Elbette, var diyecek değil ya.

Alfred: Son günlerde Margery ile araları nasıldı?

Dorothy: Her zamanki gibi zararsızdı. Tabii Margery'nin kendisine göre eğlenceleri var, Charlie de bütün gün şehirde. Öyle birbirlerine pek düşkünlerdi diyemeyeceğim.

Alfred: Evet, şu her zaman raslanan evliler gibi. Her ikisi için de şikâyet edilecek bir taraf görmiyorum.

Dorothy: Ben de.

Alfred: Hiç Charlie şurada burada bir başkasıyla görüldü mü?

Dorothy: Hiç işitmedim.

Alfred: Daha iyisi bunun Margery'ye sormalı. Eger bir adam bir başkasına aşık olursa ekseriya karısı kendisinden hemen şüphelenir.

Dorothy: Şüphelenseydi bana mutlaka söylerdi. Birbirimizden hiç hiçbir şey saklamayız biz.

Alfred: Eger bir insan her şeyden vaz geçmeğe kalkarsa, işinden, çoluğundan çocuğundan, her şeyinden, her şeyinden, bunun elbette bir sebebi olmalı.

Dorothy: Elbette. Keyif için böyle bir şey yapacağını hiç ummüyorum.

Alfred: Bu kadar senedir avukatlık ediyorum ve tecrübelerimle şu neticeye vardım ki normal bir insan için mühim iki şey ~~var~~ vardır: birisi para, öteki de kadın.

Dorothy: Bunu bilsen bilsen sen bilirsin Alfred.

Alfred: Yani demek istiyorum ki başka her gibi bir sebep olabilir.

Dorothy: ~~Her~~ Her hengî ruhi bir sebep olamaz mı? Acab bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun?

Alfred: Evet, o ihtimal de var. Kafasından bir zoru da olabilir.

Dorothy: Pek onu demek istemedim. Acaba bunu bir ideal uğruna falan yapıyor olmasın mı masın diyorum.

Alfred: Bu fikri bırak bir tarafa canım. Nedé çok roman okuyorsun sen. İş adamları ideal uğruna böyle şeyler yapmazlar.

Dorothy: Harpten beri bir türlü kendine gelememi.

Alfred: Charlie'yi çok severim ama, böyle budalalık etmesine çok kızıyorum.

Dorothy: Peki, ne olacak şimdi?

Alfred: Elinden bir şey gelecek birisi varsa o da Margery'dir. Ah, nolur o da bir az daha anlayışlı olsaydı.

Dorothy: Kendisini sevmeyen bir adama karşı anlayış göstermek bir kadın için o kadar kolay bir şey değildir.

Alfred: Charlie heyecanlı bir adamdır, Eh, canım öteki de nihayet bir kadın. Ne yapıp yapıp ona hulul etmenin bir yolunu bulmalı.

Dorothy: Akşamı başı ~~pek~~ pek öyle heyecan uyandırılmak bir saat değil.

Alfred: Senin de elinden benimki kadar çok boşanma davası geçseydi böyle söylemezdin. Buraya bak, onunla sen konuşsan belki bir yol gösterebilirsin. Gidip ben kendisini göndereyim. Bana pek yakışık almaz.

Dorothy: Elinden geleni yapayım.

Alfred: Bilirim yaparsın.

(Alfred gider, ~~Bizim~~ Diana girer.)

Diana: Merhebe Dorothy, yalnız mısın?

Dorothy: Bir şey mi istiyor sun?

Diana: Charlie amcamı arayordum.

Dorothy: Niçin?

Diana: Sadece x veda etmek istiyordum.

Dorothy: A, gidiyor musun?

Diana: Hayır, o gidiyor galiba.

Dorothy: Haydi canım, ~~ya~~ git şimdi buradan. Söykenecek bir şey olurda sana sonra anlatırım.

(Margery süratle içeri girer, daha ağzını açmadan Diana çıkar)

Margery: Alfred bana bir şey söylemek istediğini haber verdi.

Dorothy: Charlie ile karşılaşmadan evvel benimle konuşman daha iyi olacak diyor o.

Margery: Charlie nerede?

Dorothy: Yukarda eşyalasını topluyor.

Margery: (şaşıp kalarak) Eşyalarını mı topluyor? Sahiden gitmiyor ya?

Dorothy: Gidiyor galiba.

Margery: Bu gün mü?

Dorothy: Şimdi.

Margery: Bunu ciddi olarak söylediğini bir an bile aklıma getirmemiştin. Sınırlarına hakim olamadığını, ve bir gürültü çıkarmak istediğini sanmıştım.

Dorothy: Bu kadar büyütme şekerim, gene geri gelir.

Margery: Ne için? Ne işi var? Geçinevek beş paramız da olmiyavak o zaman.

Dorothy: Son günlerde bir aksilikten falan şüphelendin mi?

Margery: İşinde mi? Hayır, bana bundan hiç bahsetmez. Nefret ettiğimi pek iyi bilir.

Dorothy: Degil canım, evde demek istiyorum.

Margery: Hayır, hep her zamanki gibi görünüyordu. Pek dikkat etmedikim ki, hem ~~xxx~~ neden edeyim.

Dorothy: Çok doğru.

Margery: Zannederim, çok hotkamlık ediyor. Bir erkek eger parasını kaybederse vazifesi çok çalısıp daha fazla kazanmaktır.

Dorothy: Acaba bir başkasına aşık falan mı dersin?

Margery: A, hayır. ~~xxxx~~ derhal farkına varı~~şım~~^{rdım}. Bu bakımdan ben ona her aradığı~~na~~ vermişimdir.

Dorothy: Onlar da çok değildi her halde değil mi?

Margery: Peksla uyuşmuştuk. Birbirimize öyle pek karışmazdık. Bizimkisine ideal bir evlenme denebilirdi pekala.

Dorothy: Erkekler çok gariptirler. Ne istedikleri bir türlü anlaşılmaz. Kendilerinin de anlamadıklarını sanmıyorum ya.

Margery: ~~Eskiden beri içinde bir şüphe vardır, Charlie bir başka şeyin peşinde~~ gibi gelir bana. Ne demek istiyorsun?

Dorothy: Eskiden beri bir şüphe vardır içimde, Charlie bir başka şeyin peşinde gibi gelir bana.

Margery: Onu bilmem, ben oldum olası mükemmel bir zevceyim.

Dorothy: Belki onun hayatına yetecek kadar güzellik getirmedi.

Margery: Dorothy, nasıl da bu kadar insafsızlık ediyorsun? Of, canım bu kadar sıklıkla sen de böyle şeyler söylüyorsun. Ne kadar fena. Onu güzelliklere gark gark ettim. Güzelliğin benim için ne demek olduğunu her kes bilir. Resim, kitaplar, vesaire vesaire gibi. Çekoslavak köy sanayine ne dersin? Onları hep ben tertip ettim. Bir güzellik meşheri idi o. Ya o ermeni halk türküleri. Ben ortaya atmadan önce ermeni halk türkülerinden kimin haberi vardı? Kimse benim kadar güzelliğe düşkün değildir. Güzellik denince aklım başımdan gider benim. Golders Green'de de güzelliği kendi elimle ben yarattım.

Dorothy: (teskin ederek) Affedersin şekerim, seni incitmek istemedim.

Margery: Zeki olmiyabilirim, ama bir azıcık olsun bildiğim bir şey varsa o da güzelliğidir.

Dorothy: Bana da pek çok şeyler öğrettin, şekerim.

Margery: Charlie'nin derdi nerde biliyor musun? Her şeyi ciddiye almasında. Bu ana da bir şey yapmak benim elinden gelmez.

Dorothy: Alfredin şakacı huyu biz ana da geçse ne olurdu.

Margery: Hayat ~~em~~ o kadar karışık bir şey ki.

Dorothy: Alfred bana yalnız senin elinden bir şey gelebileceğini söyledi.

Margery: Ben de çok fena bir mevkiyim. İnsanların ne kadar hain olduklarını bilirsin. Bir kadın kocasını terkettiği zaman erkeğe amma da hayvan herifmiş derler. Fakat bir koca karısını terkedince kadın onu zaptedemedi olur. Nefsimi öyle ağır geliyor ki.

Dorothy: Ona ne söyleyeceksin?

Margery: Akli selimine hitap edeceğim. Ne de olsa makul bir adamdır. Çocuklarının tam hayata atıldıkları ~~bir zamanlarda~~ babalarının rehberliğine en çok muhtaç oldukları bir anda onları böyle yüz üstü bırakıp gidemez.

Dorothy: Aman canım, erkeklerde mantık ne gezer. Kadınlar gibi değildir onlar. Bu güne kadar bunu öğrenmissindir elbette. Onlara tesir edebileceğin bir ~~tek~~ yol vardır: heyecanlarına hitap etmek. Yani bizim üstünlüğümüz şurada, onlar daha zayıf yufka yürekli demek istiyorum. Senin yerinde olsam öyle bir şey yapardım ki içine dokunur, meselâ boynuna sarılır çocuklar gibi ağlardım.

Margery: Ömrümde hiç istediğim zaman ağlayamamışımdır. Bu bir kusur, biliyom m a ama, sulu gözlülükten hiç hoşlanmam.

Dorothy: Şimdi bunu söylemenin hiç faydası yok. Göz yaşı her zaman erkekleri avlayan biricik şeydir. Ne demek istediğimi anladın tabi. Onu pohpohla, yumuşak muhabbetli, müşfik davran. Ah şekerim, ben senin yerinde olsam neler yapardım.

Margery: Bu kadar seneden sonra çok güç. Korkarım ki gülecek.

Dorothy: Ya, gene işte eski derdimize geliyoruz. Şakadaş anlamayan bir adamı avlamak çok zor.

Margery: Ben hatta onula evvela senin konuşmanı bile aklımdan geçiriyorum. Sen daha iyi becerirsin.

Dorothy: Ama şekerim, ben senin hesabına müşfik ve muhabbetli davranmam ki, ~~ya-~~ bunlar bizzat senin yapman lazım olan şeyler.

Margery: Biliyorum, ama hiç olmazsa onu hazırlayabilirsin. Yani ona elbette benim pek çekingen olduğumu, hislerimi açığa vurmadığımı, kendisine delicesine aşık olduğumdan emin bulunduğunu söyleyebilirsin.

Dorothy: Evet, bunu yapabilirim.

Margery: İhtimalki hakkın var. Onu belki fazla pohpohlamadım. Şu erkeklerin ne kadar kendilerini bağenmiş olduklarını insan daima unutuyor.

Dorothy: Unuttumu da fena. Pekala, bakalım ne yapabileceğim. Gidip çağırayım.

Margery: Ah, şekerim, eksik olma. Ben bahçedeyim.

(Margery camlı kapıdan dışarı çıkar. Dorothy kapıya gider, açar, bir müddet için gözden kaybolur. Diana odaya yavaşça girer ve ayakla ~~xxx~~ rinin ucuna basarak yürür, fakat annesinin sesini işitince süratle gene ayaklarının ucuna basarak çıkar.)

Dorothy: (dışardan) Charlie, Charlie bir az aşağı gelir misin? Sana söyleyecek şeylerim var. ~~İstiyordum~~

(odaya döner, çantasından aynasını ve dudak boyasını çıkarır, dudaklarını boyar. Kapı açılır, Charlie girer. Elbisesini değiştirmiş ve gündelik bir elbise giymiştir.)

Dorothy: (sanki bir cestten bahsediyormuş gibi bir az ciddi) Şimdi Margery ile konuştum.

Charles: Öyle mi?

Dorothy: Zavallı çok üzgün.

Charles: Halinden şikâyetçi ve hiddetli. Üzgün değil.

Dorothy: Onu bilmiyormusun.

Charles: On dokuz senelik evlilikten sonra mı? Budalalık etme. Bir insan kendisinden başkasını ne kadar iyi tanıyabilirse ben de Margery'yi iyi tanırım.

Dorothy: O çok kapalıdır.

o kadar

Charles: Hatta bir az soğuk.

Dorothy: Ne haince söz bu Charlie.

Charles: Hiç de değil, bir zevce için hoş olmayan bir vasıf değil ki. Evin içerisinde sükuneti temine yarar.

Dorothy: Margery'nin için için sana ne kadar bağlı olduğunu acaba farkettiler mi hiç?

Charles: Bana delicesine aşiktir deyemezsin ya.

Dorothy: ~~Bakın~~ Evet derim, sahiden derim. Sana tapıyor.

Charles: Sağmalama. Onun bana meşelik vermediğini benim kadar sen de bilirsin.

Dorothy: Hayır, hayır, ~~ha~~ hayır. Seni seviyor. Ah, Charlie öyle tehlikeli bir adım atıyorsun ki.

Charles: (sesinde bir az değişiklik ile) Evet, kararım da kati. İnan ki dostum, söyleyeceğim hiç bir şey bana tesir etmeyecektir. Kendi nefesini, benim vaktimi boş yere harcıyorsun.

Dorothy: Seni durdurmak için elimden geleni yapmazsam kendimi ~~ma~~ asla affedemem.

Charles: Dışılma ~~ma~~, bu işten sana ne?

Dorothy: (ne yepceceğim şaşarak) Şey, yani, niçin gittiğini nasılsa ben biliyorum ~~da~~.

Charles: Margery ile Alfred'e bunu anlatmak için katlandığım büyük zahmetlerden sonra bilmem ki gittiğime neden hayret ediyorsun.

Dorothy: Ha, şu hürriyet hakkında ve artık samsar olmak istemediğin hakkında söylediklerin mi? Bütün bunlara inanacağımı zannediyor musun?

Charles: İster inan ister inanma. İşin aslı bu.

Dorothy: (eskisi gibi) Benim gözlerim yok mu zannediyorsun?

Charles: Fevkalâde gözlerin var, hem onları fevkalâde kullanıyorsun. Ama gözlerinin bununla ne alakası var?

Dorothy: (bir az kızarak) O kadın benim değil mi?

Charles: (hayretle) Sen mi?

Dorothy: (kendine güvenerek) Ben olduğumu anlamıştım.

Charles: Nerden?

Dorothy: Bana nasıl baktığını farketmedim mi sanıyorsun? Geçen akşam beni nasıl öptüğünü hatırlıyor musun?

Charles: Yo, pek hatırlamıyorum, seni binlerce defa öpmüştümdür.

Dorothy: Öyle değil canım, sen beni her zamanki gibi öptüğünü zannetmişindir ama biliyorum ki her zamanki gibi değildi. En nihayet öpülen de benim, elbet farkına varırım.

Charles: Akıldan hiç bir şey geçirilmemiştin.

Dorothy: Biliyorum, onun için seni ele verdi ya.

Charles: Dorothy'eiğim, ...

Dorothy: (sözünü keserek) Hayır, hayır, hayır. Dur konuşma, bırak ben ~~ki~~ söyleyeyim.

Ne söyleyeceğini o kadar iyi biliyorum ki. Ortada Alfred var, Senin en eski dostun. Margery var, benim kardeş çocuğum. Üstelik de çocuklar, senin çocukların, benim çocuklarım. Ah, ümitsiz, çok ümitsiz bir vaziyet. Bunun ıstırabını için için çektiğini gördükçe kalbim parça parçalanıyor. Ah, Charlie, Charlie bana bir şey söylemene lüzum yok, ben her şeyi anlıyorum.

Charles: Buraya bak Dorothy, sen beni çok münasebetsiz ~~ki~~ bir vaziyete sokuyorsun.

Dorothy: (rolünü öyle maharetle oynar ki, bir an kendisi bile ağzından çıkan her lafa inanır.) Ya sen? Zannediyor musun ki sen de beni münasebetsiz bir vaziyete düşürmedin. Bütün bu müddet zarfında ben de neler geçirdim, biliyor musun? Ben de bir taş veya odun parçası değilim. Senin şu iri hüzmün dolu gözlerinin bedde takılı olduğunu bile bile ~~ki~~ hiç bir heyecan duymadan oturayım, bu mümkün ~~mi~~ zadediyorsun? Tabi biliyorum, Margery seni bir gün bile anlamadı. Ah, sevgilim, senin için öyle üzülüyorum ki. Fakat Charlie, hiç bir şey yapamayız, elimizden ne gelir ki?

Charles: Bu kadar yüksek sesle konuşamayabiliriz değil mi?

Dorothy: Amm sende, hem etrafta kimse yok ki.

Charles: Peki ama, bütün bunları neden söylüyorsun, anlamıyorum.

Dorothy: Anlamıyor musun?

Charles: Hiç anlamıyorum.

Dorothy: Ah, Charli Charlie. Beni ne çilgin zannediyorsun, ama beni sevdiğinden emininim.

Charles: Nasıl?

Dorothy: İçime doğdu. Bu işlerde bir kadın hiç yanılır mı sanıyorsun?

Charles: Doğru, bunu unuttum.

Dorothy: (bütün döylediklerinin doğru olduğuna kendini ikna ederek) Elime dokunduğun anlarda ihtiras ateşi ile solup sarardığını dilin söylemesin diye dudaklarına ısırıldığını kaç defa gördüm. Elbette söyleyemezsin, bunu biliyorum. Çok büyük cesaret gösterdin. Bunu taktir etmediğimi zannetme. Fakat bu don dakikada bütün bunların ne ehemmiyeti olabilir? Her şeyi bildiğimi söylemeden seni dünyada bırakmam. Benim de seni sevip sevmediğimi sorma, hayır, hayır.

Charles: Beni sevdiğini aklıma bile getirmemiştin.

Dorothy: Bilmiyorum işte, bana sorma artık. İstedğimden fazlasını söyletmek için beni zorlama. Ah, Charlie gideceğini gelip bana haber verdiklerini zaman dakikada benim yüzümden olduğu düşüncesi şimşek gibi aklımdan geçti. Ah ne yap-sam diye kendi kendime ağladım. Uğrumda bu kadar fedakârlığa katlanman müt-hiş bir şey. Buna tahammül edemiyorum, hayır edemiyorum.

Charles: Biliyor musun, insan başkalarının kendisi için katlandığı fedakârlıklara tahammül edebileceğini bir müddet sonra anlar.

Dorothy: Evet, tahammül etmeliyim. Ah, fakat bunun ne kadar acı olduğunu anlayamaz-sın. Biliyorum, ben eger cesur bir kadın olsaydım, her şeyi teper seninle gi-derdim. Bunu yapmamızı benden isteme Charli, bana çilginlik ettirme.

Charles: Yok, yok.

Dorothy: Öyle harikulâdesin ki. Olduğuktan başka türlü gözlemek faydasız. Cesare-tim yok buna, hem beni seven bir kocam, uzeğinde gezindiğim toprağa bile ta-pan iki çocuğum, daha daha Golders Green'deki mevkiim var. Biliyorum, zayıfım. Beni hor göreceğini detahmin ediyorum, ama gün bana karşı küçük bir merha-met hissi duyarsın belki.

Charles: Alfred'le çok mesut olduğuna emininim.

Dorothy: Mesut mu? Mesut ha, kim mesut? Ah hayatı o kadar keder dolu buluyorum ki.

Charles: Ama insan bazen oldukça neşelenecek dakikalara dabraslamıyor değil ki hani.

Dorothy: Of, çok acı konuşuyorsun. Seni sukutu hayala uğrattım; faydasız Charlie, seninle kaçamam. Ne ile geçiniriz? Eline haftada yalnız beş lira geçecek, doğ-ru mu?

Charles: Evet, doğru.

Dorothy: Faydasız sevgilim; Bana zalim ve hissiz deyeceksin biliyorum. Ben iyilik etmek için bu kadar zalimlik ediyorum. Aşk haftada beş lirayla geçinemez. Onu böyle bir denemeye maruz bırakmak bir zinahtır cinayet olur. Her halde anlıyorsun değil mi?

Charles: Elbette.

Dorothy: İsviçre Bankasına yerleştirilmiş şöyle bir yüz bin liran faln olsaydı iş değişirdi o zaman.

Charles: Elbetz, elbetz.

Dorothy: Ben o kadar maddi bir insan değilimdirz bilirsin, ama hadınım ve para-nın nezd demek olduğun bilirim.

Charles: Kadınların en hoş taraflarından biri de budur deye düşünürüm hep.

Dorothy: Bana zulüm etme Charlie. İstirabımı tahammül edilmeyecek dereceye çı-karma.

Charles: Haklının emininim.

Dorothy: Haklı olduğumuz biliyorum ve bir gün bunu sen de anlayacaksın. Bekli iş-ilerde bir gün Paris'de yahut bir başka yerde karşılaşırız. O zaman kim bi-ler, belki beni unutmuş olacaksın.

Charles: A, hayır.

Dorothy: Belki de sana "allah biliyor ya çok çok acı çektim, vazifemi yapmaya çok

şabaladım, ama insan tahammülünün de bir haddi var"derim; belki de "Charlie, Charlie artık çok bekledik, önmüze o kadar az bir zaman kaldı ki. Talihin esrarengiz bir surette önmüze attığı bu saati artık kabul edelim"derim.
 Charles: Eh, eğer artık müsaade edersen yukarı gidip hazırlanmamı bitireyim.
 Dorothy: Bir hatıra vermeden dünyada seni bırakmam. Charlie, beni dudaklarımdan ~~şakırsın~~ şp.

(Charles mahçup mahçup etrafına bakınır, kapıdan yahut camlı kapıdan birisi geliverir deyex fena halde ürkiyordur. Dorothy'yi dudaklarından öper. Kadının kolları onun boynuna dplanmıştır. Adam kendini zorla kurtarır.)

Dorothy: Sana vücutümden daha fazlasını verdim. Sana ruhumu verdim, allahaismarladık, ebediyyen allahaismarladık.

(Dorothy heyecanına büyük bir cesaretle hakim olarak süratle bahçeye doğru yürür. Charles arkasından "hey yarebbi" der gibi bakar. Boynunu sıkışmış gibi parmağını yakasında gezdirir ve sonra hala gülererek, yukarı çıkarak için kapıya doğru gider. Tam ağacığı sırada kapı dışardan açılır. Diana içeri girer. Çarpışacakmış gibi olurlar. Charles şaşırır.)

Charles: Hayrola, orada ne yapıyorsun?

Diana: Dorothy gitain deye vakit geçiriyordum. sana söylemek istediğim bir şey var.

Charles: Çabuk söyle.

Diana: Dorothy seni baştan çıkarmağa mı uğraşıyordu?

Charles: Çok geç kaldı.

Diana: Margery teyzemi kendisi uğruna terkeettiğini sanıyor, bahse girerkim.

Charles: Her halde bizi dinlişormuşsun. Çok kötü bir âdet.

Diana: Anlamamazlıktan gelme canım. Dorothy'nin neşylediğini bilmek için kapıdan dinlemeğe lüzum yok ki.

Charles: Birbirinizin halinden çok iyi anlamaktan olacak. Haynaşmış bir aile olanın zazarlarından biri.

Diana: Zavallı Dorothy kadınlaşınher rasladıkları ~~erkeğin~~ erkeğin kendilerine aşık zannettikleri yaşa geldix artık. Bu devreye giren kadınlar insana ne kadar utanç verirler.

Charles: Ya, neden?

Diana: Neden mi? Yüç tuvaletine başlarlar, ve "aman allahım, bugünyüzüm müthiş" derler, yeniden başlarlar. Bozarlar yaparlar, bozarlar yaparlar ve bu isten hayır gelmeyeceğini anlayınca kadar insanı saatlercabekletmiş olurlar.

Charles: Kızcağızım, toplıyacak daha bir iki eşyam var. Bana söylemek istediğin şey neydi?

Diana: A, böyle havadan sudan honuşmasını sevmez misin?

Charles: Söyliyeceklerin bu mu idi? Annene dair bir kaç acı şey söyliyorsun zannetmiştim.

Diana: Dorothy'yi taparcasınaseverim, ona acıyorum. Birisinden ayrıldığına kendisini ikna ederken gösterdiği kadirşinaslık insanın rikkatini uyandırıyor.

Charles: Onun bu acısını böyle paylaşman çok iyi bir şey. Eh, artık ben kaşayım. Allahaismerladık canım, tatlı tatlı konuştuk.

Diana: Evet ama, ben daha başlamadım bile. Bir saattir seni yalnız yakalamağa çalışıyordum.

Charles: Benim bu gece gideceğimi biliyorsun ya.

Diana: Evet, benim de seninle beraber gelmemi ister misin?

Charles: Niçin?

Diana: Arkadaşlık için.

Charles: Eksik olma, ben kendi kendime pekalagidebilirim.

Diana: Çok yalnız kalmıyacak mısın tek başına?

Charles: On dokuz sene evlilikten sonra yalnızlığa alıştım artık.

Diana: Genç bir kız bir zewceden farklı bir şeydir, bilirsin ya.

Charles: Elbette. Hatta daha büyük bir beladır.

Diana: Benim kendime bakabilirim. Sana hiçeziyet vermem,

Charles: Böyle bir fikri senin kafanane soktu, Dinah?

Diana: Evden öyle udandım ki. Hem artık onsekizime geldim, tam kaçılacak ve bir tarafa gidilecek yaş. Hiç bir şey olduğum da yok. Dünyayı tanımak ve bir şeyler yapmak istiyorum.

Charles: Buna deyecek yok ama, kırk yaşlarında evli barklı bir erkeğe böyle bir macera için münasip bir eş değildir her halde.

Diana: Neden olmasın?

Charles: Kızım, her ne kadar günüm geçmişse de sanakçağı sırf baba hisleri ile doğduğuma karşılaştığımız insanları inandırmak korkarım ki güç olur.

Diana: Ben baş belası budaların biri değilim sevgilim, elbette senin metresin olarak geleceğim.

Charles: A, şimdi anladım. Bunu demek istediğin hiç aklıma gelmemiştir.

Diana: Darılma ama çok akılsızsın şekerim.

Charles: Sana bir şey söyleyeyim mi? Ben metres falan istemiyorum.

Diana: Neden? Yaşın o kadar geçkindeğil ki.

Charles: Alakalarımın hepsinin katiyyen geçici olmasını tercih ederim.

Diana: Usandığın zaman beni silkip atabilirsin.

Charles: Kadınlar öyle yapışkandırlar ki.

Diana: Beni cazip buluyor musun?

Charles: Çok.

Diana: Kız oğlan kız olduğumu da unutma.

Charles: Tahmin etmiştim.

Diana: (incinmiş gibi) Bilmiyorum neden, sadece bir tesadüf. Benim yaşamdaki kızların bir çoğu değil de.

Charles: Evlenmemiş kızlarda memnun edici bir vasıf bana kalırsa.

Diana: O senin eski kafalılığından şekerim.

Charles: Oldukça öyleyimdir canım.

Diana: Tim de öyle.

Charles: Ne, eski kafalı mı?

Diana: Hayır, bakir. Bir erkek için hoş bana kalırsa.

Charles: Bu iş beni pek alakadar etmez.

Diana: Bir Züleyha çıkıp kendisine ilanı aşk edinceye kadar bekliyecekmiş. Sen o zaman kadına ne hoş bir sürpiriz olacak kim bilir.

Charles: Yahut da tersine. Safiyet nazariye halinde ne caziptir. Tatbikatta tecrübenin fazla üstünlükleri vardır.

Diana: Beni reddetmiyorsun ya?

Charles: Hayatın üzerine bahsa girebilirsin ki evet.

Diana: Nereye sürüklendiğimi taktir edemiyorum deye korkup çekimene lüzum yok. Bile bile de yaparım bunu.

Charles: Seni düşünmüyorum, kendimi düşünüyorum. Yağmurdan kaçarken döluya yalanlamak benim için delilik olur.

Diana: Ne eğlenceli olurdu.

Charles: Her halde olmazdı. Beş param yok biliyorsun, aşk haftada beş lira ile geçinemez.

Diana: Ay, bu Dorothy'nin lafı. Yoksa ona seninle beraber kaçmasını mı teklif ediyordun?

Charles: Hayır.

Diana: Yemin et.

Charles: Ederim.

Diana: Pekala, doğrusunu istersen ben öyle sanmıştım. Ama seni öyle kendime bağlamak isteyeceğimi falan aklınagetirmiyorsun ya.

Charles: Hayır, asla. İstikbalin iyi düzenlenmiş cemiyetinde bunun bir âdet olarak yayılacağına kanaatim var. Kadınlar iğraatçı kabiliyetleri, ve tabii çalışkanlıkları ile pembe safaktan çiğle dolu akşamlara kadar didinip duracaklar. Erkekleri sanat edebiyatı ve hâfif sporlarla oyalanmağa bırakacaklar.

Diana: Dur bak ne düşündüm, dinle. Bilirsin ki her kes benim harikülâde dansettiğimi söyler. Kolayca sahneye atılabilirim, sonra da İtalyada yahut Fransada kazibolardan birinde iş bulabilirim.

Charles: Bu işten pek para çim

hovardası olacaksam en

Charles: Bu isten pek para çıkmaz zannederim, sen çıkar mı dersin? Her zaman bir kadının ~~sahtinden geçinecek~~ sen mükemmel bir hayat sürmeliyim der dururu

Diana: Dur, bak dinle. Bunn için kazinolarda iş bulurum demiştim ya. Bir sürü zenginler oralara devam ederler. Bana vurgun bir tanesini yakaladım mı, artık ona arzu içinde peşimden sürükliye bilirim. Nihayet nazik bir dakikada sen meydana çıkıp: "kızım ne yapıyorsun?" dersin. Ne demek istediğimi anlıyorsun ya?

Charles: Evet, sinamada bu olur ama, hayatta ekseriya hapishane ile nihayet leni. Nefile Dinah, bunu yapacak sinir kuvvetini dünyada gösteremem.

Diana: Demek ne pahasına olursa olsun beni istemiyorsun? öyle mi?

Charles: Açık davranmak lazım sa evet.

(Kız derin derin içini çeker.)

Haydi canım, içini çekip durma.

Diana: Müthiş sukutu hayale uğradım.

Charles: Bir ayın içinde benden bıkardın, sonra ne yapardın?

Diana: Ne zaman olsa seni bırakabilirdim. Dünyada erkek yalnız sen değilsin ya. Bu beraberlik sürüp gitmezdi elbet, ama sürdüğü kadar da hoş olurdu zannediyorum.

Charles: Senin yerinde olsam mühasip bir eş karşıma çıkıncaya kadar bekler, sonra onunla evlenirdim. O zaman bel bel kararlar verebilirsin.

Diana: Niçin tereddüt ettiğini bir türlü anlayamıyorum. Ben senin yerinde olsam ne hoş bir fikir derdim buna.

Charles: Seninle kaçıp gitmeğe mi? Hayır, hoş bir fikir denince aklıma katiiyen bu gelmez.

Diana: Söz gelir diye falan çekinmiyorsun ya?

Charles: Eski bir destan kıza ile, hem aşağı yukarı mektep sıralarından henüz ayrılmış bir kızla kaçıp gitmem benim için de iyi mi olurdu dersin?

Diana: Her kes birisinin kızıdır. Bir acuze ile kaçmaktan sa genç bir kızla kaçmak her halde çok daha iyidir.

Charles: Evet, daha hoş olsa gerek.

Diana: Beni şerefsizlik gibi saçma sebeplerle reddediyorsan bu senin budalalığın. Yani tam orta tabaka zihniyeti.

Charles: Ya, öyle mi zannediyorsun?

Diana: Elbette. Eger sadece bunun için se seni dünyada affetmem.

Charles: Ya, vah, vah.

Diana: Fakat eger sif sende arzu uyandıramadığımda sa ona diyeceğim yok. Yani benim için berbat ama, insanın elinden hiç bir şey gelmez demek istiyorum. Sineye çekmeliyim. Bundan mı?

Charles: Kızcağzım, bir adamın hatta orta yaşlı bile olsa on sekizinde bir kızı söyleyeceği lakırdı değildir bu.

Diana: Of, kes sesini vanım; hiç aklıma gelmedi ki sen.....

(Bir hiçkırığı septeder.)

Charles: Aman allahım, ne yapıyorsun? Ağlamıyorsun ya? Ortada ağlanacak ne var ki.

Diana: Görüyorsun, işte sana son derece aşıkım.

Charles: (hayretle) Ben mi? Bundan evvelce hiç bahsetmedin.

Diana: Heyecanlarıma sığınmak istemedim. Bunu bir iş görüşür gibi görüşmek istedim. Senin için şiddiriyorum.

Charles: (hiddetle) Emy Hay baş belası küçük budala. Bu söylediğin saçma da ne?

Diana: Saçma değil, sana delicesine aşıkım.

Charles: Gel artık, kes şu lafı bakayım. Böyle saçka da hiç işitmedim.

Diana: Kendim hakim olamıyorum.

Charles: Hayır, elabilirsin. Sen sadece budala, isterik, sulu güzlü bir mektep çocuğusun. Senin istediğin şey adamakıllı bir dayak. Eger işim acele olmasaydı, vallahi bunn kendi eliale atardım.

Diana: (göz yaşlarının arasından gümlerek) Biliyor musun, öyle tatlısın ki.

Charles: Hay allah vezanı versin, (halini ve gülüşünü değiştirerek) divanelik etme Dinah, benim gibi yağlı tuhaf bir erkeğe aşık olmayı düşün bir kerre. Kendi kendinden utan doğrusu.

malisun

Diana: Utanmıyorum. Ne yapayım elimden gelmiyor. Senin için içimde müthiş bir şey var, son derece cazip buluyorum seni.

Charles: Neden?

Diana: Neden mi? Hiç şakacı değilsin de ondan.

Charles: Sırf bunun için bana aşık olduğumu söyleyecek değilsin ya?

Diana: Evet, hem delicesine. Böyle bir noksanın olduğumu biliyordun, değil mi?

Charles: Doğrusu bilmiyordum. Ondan mahrum olan insanlar nadiren farkına varırlar, tuhaf değil mi?

Diana: Halbuki bizim ailenin hepsi o kadar şakacı ki. Bazen insanın sabrı taşıyor. Seni bu noksanın için seviyorum. Bunu anlayabildin, değil mi?

Charles: Evet, anladım ama, iş isten geçtikten sonra bir hataya düştüğünde insanlar, ne can sıkıcı bir şey olur.

Diana: Yani nasıl?

Charles: Yani ben de şaka etmeğe kalksaydım, saadetimiz mahvolurdu.

Diana: (şefkatle) Belki ben onu anlayamazdım. Şakacı olmaları insanların şakalarını insan ekseriya farketmez bile.

Charles: Böyle bir tehlikeye atılmamak için daha iyidir bence.

Diana: Beni bir kerre olsun öpmez misin?

Charles: Elbette öperim, ama ondan sonra gidip toplanmaya beklemeliyim.

(Charles kıza doğru gider ve kollarını onun boynuna dolayacağı sırada kız onun dudaklarına dikkatli dikkatli bakar, adamın dudaklarına parmağını sürüp koklar.)

Diana: Dorothy de böyle aşgıllık dudak boşalarını kullanmasa olmaz sanki. Sil şu dudaklarını şekerim. (Sobinden mendilini çıkarır ve adamın dudaklarını sılar. Kollarını erkeğin boynuna dolar, ve dudaklarını ona uzatır. Fakat Charles kızın başını ellerinin arasına alır şefkatle evvela bir yanağından sonra ötekinden öper. Kız için çeker, adamı serbest bırakır.) Bana tarasını verir misin?

Charles: Tarasını mı? Yok ki.

Diana: Dışarda başını taramak istediğin zaman ne yaparsın öyle ise? Bütün tanıdığım delikanlıların birer tarakları var. Ah, beraber olsak sana öyle çok şeyler öğretebilirdim ki şekerim.

Charles: (saatına bakarak) Pat ile Judy neredeler acaba dersin?

Diana: Judy bahçede, Pat'in nerde olduğunu bilmiyorum.

(Charles acağı kapıya gider ve seslenir.)

Charles: Judy (canlı kapıya gider, seslenir) Judy. (Diana'ye) Margery'ye buraya gelmesini söylersin?

Diana: Pekala. İster darıl, ister kız, gene söyleyeceğim. Çok sevimsin.

(Diana acağı kapıya gider.)

Charles: Haydi oradan Kâfir.

(Diana çıkarılır Judy girer.)

Judy: Beni mi çağırдың baba?

Charles: Evet. Annemle biz kaç kelime konuşmak istiyorum. Johnston yukarda eşyalarını toplıyor. Ona gidip bir baksan. Götmek istediğim her şeyi yatağın üzerine koymuştum.

Judy: Pekî.

Charles: Çanta hazır olunca otombilin içine koymasını söyle.

Judy: İstasyona kadar seni ben götürreyim mi?

Charles: Hayır, şöför götürsün daha iyi. Pat nerde?

Judy: Odasına kapanmış, bir taraftan öteberi yiyor, bir taraftan da somurtup duruyor.

Charles: Öteberi yemek onu somurtkan yapıyorsa neden yiyor öyle ise?

Judy: Öteberi yediği için somurtmuyor, kendisine baş belası dediğin için surat ediyor.

Charles: Bunu ona kusur bulduğumdan söylememiştim, sadece alaka değer bir nokta diye bahsetmiştim.

Judy:Hoşuna mı gidecek zannettiğin?Ben de hoşlanmadım.Demindenberi hep bunu düşünüyorum.Biliyor musun baba,içimde garip bir şüphe var senin için.

Charles:Ne imiş o bakayım?

Judy:Sende hapimizin farkına vardığından daha fazla şakacılık varmış gibi geliyor bana.

Charles:Bende mi?Nerden aklına geldi bu?

Judy:Bilmiyorum.Beni rahatsız ediyor edip duruyor işte.Yani bütün bu arada sen büyük altından bize gülüp durmuşsan,ne tıhaf olur.Hem garip değil mi, seni şimdi bu güne kadar sevdiğimden daha çok seviyorum.

Charles:Neden?

Judy:Zannederim şundan:kötülük etmeğe kalkınca gözümde daha bir insan gibi görünürsün.

Charles:Hii.

Judy:Şaşkın mı?Sen beni bilmiyorsun,bir baba için evladını tanımak mümkün değildir bana kalırsa.

Charles:İnsanlar acaba hiç birbirlerini tanırılar mı?

Judy:Aşık oldukları zaman tanıdıklarını zannederler galiba.

Charles:En çok de o zaman yanılırlar.

Judy:Annemle evlendiğin zaman ona aşık mıydın?

Charles:A, evet.Hem delicesine.

Judy:Aşkın ebediyete kadar sürmesi beklenemez her halde,değişim mi?

Charles:Galiba öyle.Hayatın biricik hakiki faciası da bu,zannederim. Ölüm mü diyeceksin?Eh,onu insan bekler.Fakat insan bir defa aşık oldumu,aşkın öleceğini aklına getirmiyor bile.Bu hayatı öyle bir facia haline sokuyor ki.

Judy:Neye sürmüyor acaba?

Charles:İtiyatlara onu öldürüyor.

Judy:Evlenmekten se maceralı bir hayat geçirmek daha mı iyidir diye Dinah ile ikide bir münakaşa ederiz.

Charles:O da manasız bızır şey.Macera da aynı derecede can sıkıcı,hekm de daha uygunsuzdur.

Judy:Hemen şimdi gidiyorsun,ne yazık.Sana sormak istediğim bir sürü şeyler vardı.

Charles:Şimdiye kadar neden sormadın?

Judy:İnsan babası ile konuşmuyor ki.Artık sana baba gözile bakmadığım için laalettayın bir insan gibi muamele edebilirim.Elbet ahalar babalarla çocukları bir birlerini sıkırlar.Onlar bize kendilerini alakadar eden şeylerden katıyın bahsetmezler.Biz de onlara bizi üzen şeyleri hiç açmayız.

Charles:Eğer bir gün karşılaşacak olursak bir kötü tesadüften başka bir şey olmayın,yakınlığımızı unutmaya çalışalım,emi.Sen rasgele karşıma çıkan hoş bir kadın olursun,ben de vaktile anneni tanımış olan yaşlıca ve düşmüş bi ihtiyar.

Judy:Her halde birbirimiz söyleyecek bir sürü şeyler buluruz.

Charles:Ben kendi payıma bu beklenmedik tanışmamızı yenilemekten zevk duyarım.Senimle tanışmak beni çok memnun etti.

Judy:Baba,niçin gidiyorsun,başın dinç,gönlün rahat olsun diyemi?

Charles:Bu bir az yüksekte atmak olmaz mı?

Judy:Olsun,söyle.Ne çıkar?Bütün konuştuklarımız nasıl olsa şu dört duvar içinde kalacak.

Charles:Eh,belki onun içindir.Şurada kaç senem kaldı,onları da boş yere harcamak yazık.Hani postaya yetiştirmek için on dakikan varken masanın üzeri yağın yağın mektuplarla dolu olur,hiç by başına geldi mi?En mühim olanlara cevap verirsin,ama zamanla ehemmiyet kazanacak olanlara değil,sence ehemmiyetli olanlara.Belki de cevap verdiklerinin gayet basit şeylerdir,bir sözleşme yahut bir davet,ama ancak zamanın bunlara kadardır.Otekiler yere batın.Benim şimdi artık en acele olan şeyleri yapacak vaktim kaldı.

Judy:Eline bir fırsat geçti.Ondan istifade etmezsen elbet budalalık olur.Sana kabahaş bulmuyorum hiç.Senin yerinde olsam ben de öyle yapardım.

Charles:Sen iyi bir kızsın Judy.

Judy: Bana da fırsat vermiş oldun. Genç bir hanımefendi olmayı hiç istemiyordum. Toplantılara girip çıkmak, ~~evlenmek~~ evlenmek, sonra gene toplantılara devam etmek. Artist olmak istiyorum *ben*.

Charles: Çalışmaya hazır mısın? Ama bu sadece oyunda üzerine düşeni yapıp sonra Savoy'da akşam yemeği yemek değildir. Bu insanın bütün vaktini alır.

Judy: A, elbet çalışırım.

Charles: Eh, tabii ol öyle ise. Artistlikte en birinci şart budur.

Judy: O da zor olmasa gerek.

Charles: Yo, zordur. İnsan onu elde etmek için ne eziyetler çeker. O hünerin en so zaferidir. Unutma ki cemiyet sana bir ucube gözile bakacak, modan geçer geçmez seni bir tarafa fırlatıp atacak. Bir çok iyi artistleri içkiden daha çok cemiyet öldürmüştür. O senin malzemen olsun. Rampa ışıkları seni manen olsun o kalabalıktan uzak tutar inşallah. Bu sözler ebediyen ayrılacakları sırada bir babanın kızının kulacığına fışladığı sonnasihatlar olsun.

Judy: Neden ebediyen? Ben prensesler kadar gelikli büyük bir aktris olduğum zaman ~~ve~~ ve sen de müflis bir günahkar olduğun zaman dairemde sevine sevine sana bir köşe ayırırım.

Charles: Var ol kızım. İşte annen geldi. Haydi artık sen gitte eşyalarım hazır olunca gel bana haber ver.

Judy: Peki babacığım. Selâmetle, güle güle git, babacığım.

Charles: Sen de hoşca kal tontonum.

(Margery camlı kapıdan girerken Judy steki kapıdan çıkar: Charles Margery'ye doğru gider ve kadının ellerini ellerinin içine alır.)
Gel ^{stür} Margery.

Margery: Bu gün gidiyormuşsun öyle mi?

Charles: Evet.

Margery: Bile bile benim kalbimi kırıyorsun.

Charles: Karıcığım, hayatımızda ilk defa olarak ciddi bir şey konuşacağız. Ne düşünüyorsak açıkca söyleyelim, işimiz o nisbette kolaylaşır.

Margery: Ama ~~ben~~ ben seni seviyorum Charlie.

Charles: Hayır karıcığım hayır, yalan. Benim için hala kalbinde şu aşk dedikleri insanın ruhunu kemiren iştiyaki hissetmiş olsaydın, bende seni bırakıp gidecek cesaret olmazdı her halde.

Margery: Ömrümde senden başka kimseyi sevmedim.

Charles: Evet, dediğin belki doğrudur, ama bu aynı şey demek değil ki.

Margery: Aştan ne kasteddiğini anlayamıyorum.

Charles: Anlıyorsun zannediyorum. Vaktile ~~benim~~ benim seni sevdiğim kadar sen de beni severdin. Bunlar unutulmaz şeyler.

Margery: On dokuz sene evvelki halimi mi muhafaza edeyim? Benden bunu isteyemezsin. O zamanki gibi gönül hastası bir kız olarak kalsaydım çok saçma bir şey olurdu bu.

Charles: Çok da sıkıcı.

Margery: Aşk her şey demek değildir. Dostluk, karşılıklı itimat ve daha başka şeyler de vardır demek istiyorum. Senin için içinde her zaman büyük bir muhabbet taşımışım. Eskiden beri ne mesut ve evleşine düşkün bir çiftiz diye düşünürüm. Hem on seherdir de aramızda en ufak bir çekişme bile olmadı, değil mi?

Charles: Ben de bunun sana endişe vermediğine şaşırıyorum. İki insan eger kavga edecek vakit bulamıyorlar sa birbirlerine hiç alaka duymiyorlar demektir. Hiç bu aklına gelmedi mi?

Margery: Nasıl bu kadar nankörlük edebiliyorsun anlamıyorum. Böyle iyi geçinip gidiyorsak bu tamamen benim idarem sayesinde olduğunu anlamıyor musun? Bu ~~iş~~ iş pek de kolay olmadı doğrusu. Çepheden geri geldiğin zaman çok değişmiştir.

Charles: İkimiz de değişmiştik. Belki biz değişmedik, ama beş sene ayrı kalmıştık, ilk defa olarak birbirimizi olduğumuz gibi görebildik.

Margery: Ne demek istediğini anlayamıyorum. Harp senelerinde ben bir hayli olgunlaştım tabii. Üzerime düşeni yapmak istedim, yaptığım da nasıl inkâr edilir, anlamıyorum. Her kes beni öyle olgunlaşmış buldı ki.

bilmem.

- Charles: Tanınmıyacak kadar olgunlaştın, karıcığım. Öyle ki birbirimize yabancı gibi kaldık, yeni baştan birbirimizi tanımaya mecbur olduk. Tanıştığımız zaman da birbirimizi pek beğenmedik zannederim.
- Margery: ~~Amma~~ Ne velen söyleyeyim, doğrusu ben bir az sukutu hayale uğradım. Ama çok şükür geniş bir hayalim vardır. Gayet iyi hatırlıyorum, bir gün bir lokma tereyağlı ekmeği yere düşürdükten sonra sanki hiç bir şey olmamış gibi tekrar alıp yemiştin. O zaman sehden ne kadar çok tiksiniyordum. Ama, dedim ki hayıptedir bu, aldirmamağa baktım.
- Charles: Birbirini sevmeyen iki insanın beraber yaşaması çok güç. Tuhaf değil mi olmiyacak şeyler onları sinirlendirir.
- Margery: Hiç de plmiyacak şeyler değildi. Sendeki değişikliği gösterme bakımında fevkalâde manalı idi. O güzel idealislikten sende eser kalmamıştı, hatta artık vatanseverliğin bile kalmamıştı. Gece gündüz içiyordun, ağzın da bozulmuştu.
- Charles: Doğrusu sinirlirim bir az alt üst olmuştu galiba. Sen çok tahammül gösterdin.
- Margery: Öyle olmam lazıma diye karar vermiştim. Mütarake imzalandığı zaman senin için harp bitmişti, ama ben vazifeme devam ediyordum. Hem İngilterede benim gibi böyle binlerce kadın vardır. Sana sadık ve iyi bir zevce oldum. Bir az düşünülmeği hakkettim sanıyorum.
- Charles: Belki ikimiz de lüzumundan fazla iyi, lüzumundan fazla sadık olduk. Hiç zina işlemiyen Tasmanya'lıların artık köklerinin kesildiğini elbette biliyorsun, değil mi?
- Margery: Hayır, bilmiyorum. Hem onlardan bana ne? Bu kadar üzüntülü bir zamanımda Tasmanya'lılardan bahsetmen de saygısızlık bana kalırsa.
- Charles: Cavını siktığım için üzülmediğimi sanma sakıy.
- Margery: Canımı sıkma mı dedin?
- Charles: Evet, seni bırakıp gittiğim için gururun yaralandı, kalbinin bu işle pek alakası olduğuna pek inanmıyorum.
- Margery: Söylediklerimin bir kelimesine bile inanmadıktan sonra seni seviyorum demenin ne faydası var?
- Charles: Hakikatı söyleseydin sana inanırdım.
- Margery: Beni şaşkına çevirdin, doğruyu nasıl söyleyebilirim, onu ben de bilmiyorum ki. Her şey birbirini öyle kovalayarak geldi ki. Tatmin edilmediğin bir gün bile aklıma gelmemişti. Bizinkine daima ideal bir evlenme gözile bakmıştım. Daha neler istediğini bilmiyorum ki.
- Charles: Kraliçe Victoria'nın dediği gibi ben de eğlenmedim.
- Margery: Evlenmekten eğlenme bekliyemezsin. Öyle olsaydı onu kanun himaye ve şeriat da taktis etmezdi. Kadınlar için de evlenmek eğlenceli mi zannediyor sun? Nesillerdir kadınlar ondan gık dedi. Tanıdığım kadınların yarısı hocaların rından öyle usanmışlardır ki onları görmeğe bile tahammülleri yoktur.
- Charles: Neye bağlanıp kalıyorlar öyle ise?
- Margery: Çünkü her kes bağlanıyor, çünkü izdivaç budur da ondan. Alışıyorlar. Çünkü ekmeçlerini namusalari ile kazanmak için bu yol var, daima da bu olacaktır. Çünkü ortada bir de çocuklar. Sırf hoş vakit geçirmek için masum çocuklarına kıyman doğrusu ayıp.
- Charles: Size on beş bin lira veriyorum.
- Margery: Hatta bu bile senin değil.
- Charles: Vicedanına sorarsan p da alacaklılarımın, ama iddiaya kanunhakları yok.
- Margery: Lekeli bir paranın insana devamlı bir faydası nasıl olur?
- Charles: İçine sinmiyor sa onu alacaklılarıma teslimde tamamen serbessin. Fakat sana kendime ayırdığım beş bini elimde tutacağımı açıkca söyleyiyorum.
- Margery: Kanuna baş vururlar sa bu paraya el konamıyacağından emin misin?
- Charles: Tamamen.
- Margery: Düşünülecek yalnız kendi başım olsaydı senin şerefine uğruna hiç tereddüt etmez onu da doğruca alacaklılarının eline teslim ederdim. Fakat çocuklarımin hakları daha evvel gelir. ~~siniktir~~ Sırf onların hatırası için bu parayı alakoyacağım elbette.

Charles: Çok isabet ediyorsun bana kalırsa.

Margery: Üstelik bir de kazanç vergisi verdikten sonra senede yediyüz elli ster-
sterling ile geçinebileceğimi nasıl umuyorsun?

Charles: Neden? Pekalâğ geçinirsiniz.

Margery: Kocası kendisini bırakıp giden bir kadının vaziyeti pek iyi karşılan-
maz.

Charles: Doslarına bir sinir buhranına yakalandığımı ve İngiltereyi terk etmeğe
mecbur kaldığımı söyle.

Margery: İnsanların ne mal olduklarını bilirsin. Daima en kötüyü düşünürler. Hak-
kinda bir tevkif müzekkeresi kesildiğini yahut da bir oyuncu kızı ile ka-
çıp gittiğini söyleyeceklerdir. Onlara kabahat bulamazsın, elbet söylerler.
Yani ben de bunların doğru olmasını istemiyordum değilim. Hiç olmazsa tabii o-
lurdu bu. Bak o zaman anlardım.

Charles: Karımın ve çocuklarımın zarurî ihtiyaçlarını değil de, sırf ensuz pekaîâ
yapabilecekleri lükalarını temin etmek için durmadan dinlenmeden çalışmaya
mecbur muyum sanıyorsun?

Margery: Bir erkeğin vazifesi bundan başka bir şey değildir.

Charles: Peki, ya hayat? Ona bir yer vermiyor musun?

Margery: Ne demek istiyorsun? Hayat dediğin bu işte. Her erkek zevkini ailesinin
ihtiyaçlarını temin etmekte bulur. Yani yaratılışının hikmeti budur.

Charles: Değer mi dersin?

Margery: Neden değmesin? Elbette değer, yoksa kimse yaşamazdı bunn. Hem çalışmak da
da bir sıkıntı değil ki, devamlı saadet ondan gelir ancak. Tanrı insanı han-
gi şartlar altında yaratmış sa o şartlar altında vazifesini yapmakta hat-
ta bir güzellik vardır. Zaten mühim olan şey de güzelliktir. En alekâde şey-
ler de bile bir güzellik vardır.

Charles: Hisse ve esham satmakta pek olmasa gerek.

Margery: Yoo, vardır. Hadiselere manevi cepheden bak^m alıyoruz demek istiyorum. Ben
olduğum olası bu hususta çok titizlik göstermişimdir. Hayatımın bu cephesine
senin iştirak edememen beni çok acı bir hayal sukutuna düşürmüştür. Çekesla-
vak köy sanayicisi, ermeni halk türküleri, vesaire vesaire. Dorothy daha bir az
evvel Golders Green de bile elle tutulur bir güzellik yarattığını söylüyordu.

Charles: Sen harikulade bir kadınsın, Margery.

Margery: Hayır, hiç değil, ama budala da değilim. Bu güne kadar kimse bana züppe a-
danı vermemiştir. Belki bu mevzular üzerinde senden bir az daha derin düşün-
düm. Ben idealist bir insanım. Hotkâm olmayı öyle çirkin buluyorum ki. Hayat-
ta devamlı bir memnuniyet ancak başkaları için yaşamakla ekilde edilebi-
bilir. Yani eğer kendini unutup Pat için, Judy için, benim için yaşayabilirsen
hakiki saadete erişebilirsin demek istiyorum. Bana kulak vereceğini ummiyo-
rum, zira hiç kimse kasten içitmek istemiyenler kadar sağır olamaz. Fakat bir
gün, benim haklı olduğumu sen de itiraf edeceksin. İnsan nefisini feda etmekle
insanlık vazifesini görmüş olur. Kendisine yakın ve aziz olanlara varını her
yoğunu vermekle hayatın muammasını çözer, kendi zavallı naçiz varlığından
bir güzellik yaratır.

Charles: Margery, değerini buzlunmaz senin.
(Judy girer.)

Judy: Baba.

Margery: Çekil oradan şekerim, babanla biraz konuşuyoruz.

Judy: Ben sadece her şeyin hazır olduğunu söylemeğe gelmiştim. Baba Johnson'ın
çantani otomobile koyuyor.

Charles: Eh, alâ. Demek artık benim için allahaismarkladık demekten başka bir şey
kalmadı.

Margery: Ama şimdi gitmiyorsun, değil mi?

Charles: ~~Gitmiyorum~~ Gitmiyorum.

Margery: İmkânı yok, söyleyeceklerimin dağha yarısını bile söylemedim. Daha başla-
madım bile. Bu meseleyi adam akıllı konuşmalıyız.

Charles: Karıfığım, aşk, güzellik, iş ve iktisadi vaziyet üzerinde münakaşalar yap-
tık. Başka ne kaldı?

442

Margery: Haksızlık bu ama. Yani pek birdenbire oldu demek istiyorum. Vaziyete alı-
gacak kadar vaktim olsaydı belki bu kadar üzülmezdim.

Charles: Karıcığım, bana seyyehat müddetince bol bol gördüğün bir vapur arkadaşı
gözile bakmıyorsun. Vapur rıhtıma yanaşınca sen de, o dak ayrı yollarınıza
gidersiniz.

Margery: Of, böyle söyleme. Gemiler her zaman ~~ki~~ öyle içime dokunurlar ki. Ağlıya-
cağım şimdi.

Judy: ~~Ağlıyorsun değil mi?~~ Evet ağla anneciğim, için boşalır.

Margery: Söylenecek munasip kelimeleri bulabilseydim, eminim seni alakoyabilirdim.
Pek ansızın yakalandım.

Charles: Söylenecek munasip kelimeleri katiiyen düşünemezsin, zira içinden benki
kalmamı istemiyorsun. Eger içinde yeni bir maceranın heyecanını uyandığını
bilmeseydim, ayrılırken sana bu kadar muhabbet duyamazdım.

Margery: İş işten geçtikten sonra ağlamanın faydası yok değil mi?

Charles: Allahaismarladık Margery. (

(Charles kadının yanaklarından öper, Margery ona yanaklarını sene-
lerden beri yaptığı gibi hayıtsızca uzatır.)

Margery: Bu şekilde ayrılıp gitmen öyle garip geliyor ki bana, ne diyeyim şaşır-
dım.

Judy: Johnson fraklarını istemediğini söyledi, ama be gene koydurdum.

Charles: Neden? ~~Ne~~ işime yarayacaklar?

Judy: Bilinmez ~~ki~~, belki bir gün uşak olamak istersin.

Charles: Ah, düşünceli çocuk. Bu hiç ~~hiç~~ aklıma gelmemiştir.

Margery: Charlie, uşak olamassın!

Charles: Neden? Çok züğürtlediğim zaman bulabildiğim her işe dört elle sarılaca-
ğım. Bir meyhane garsisi, bir duvarcı, bir boyacı, yahut bir gemide kamarot
olmaya hazırım.

Margery: Ama nasıl olur? Kimlerle düşüp kalkacağını düşün bir kerre. *para geçici*

Charles: Doğrusunu isterseniz ~~hiçbir firmaya çalışmamı~~ aklımdan bir firma mümessili
olmayı geçiriyorum.

Margery: Of, Charlie. Ne aşağılık şey. Neyin reklamını yapacaksın?

Charles: Hulyaların.

Margery: Hiç de pratik değil.

Judy: Ama ne kadar eğlenceli.

Charles: Allahaismarladık, Judy.

Judy: Güle güle vatanım. Allaha emanet ol.

(Kızını öper ve süratle çıkar.)

Margery: Judy, kendimi hiç iyi hissetmiyorum.

(Perde iner.)

SON

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-123